

ಅಧ್ಯಾಯ-೧೬

ಇತರ ಸಮಾಜ ಸೇವಾ ಪೋಲಭ್ಯಗಳು

ಪ್ರಿಚ್ಚಾರ್ಡ್ ಯೋಜನೆಗಳ ಮೂಲಕ ರೂಪಿಸಲಾದ ವಿವಿಧ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಾಂಶಕ್ಕೆ ತರುವ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಶಿಕ್ಷಣ, ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ವಸತಿ ಮುಂತಾದ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಲಭ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಅನೇಕ ಸಮಾಜಸೇವಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದೆ. ಜನರ ಹಾಗೂ ಜನ ಸಮುದಾಯಗಳ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸುವುದು ಈ ಕಾರ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರವೇ ಅಲ್ಲದೆ ಇತರ ಅನೇಕ ಶಾಸಕರು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಹಾಗೂ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಇಂತಹ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿವೆ. ಈ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜದ ಕಾರ್ಮಿಕ ವರ್ಗ, ಪರಿಶಿಷ್ಟೆ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟೆ ಪಂಗಡ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗ ಮತ್ತು ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರು, ಮಹಿಳೆಯರು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಕಲ್ಯಾಣ, ಅಂಗವಿಕಲರ ಕಲ್ಯಾಣ, ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಹಾಗೂ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೇ ಮೊದಲಾದ ಇಲಾಖೆಗಳ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕಾರ್ಮಿಕ ಕಲ್ಯಾಣ

ಕಾರ್ಮಿಕ ಕಲ್ಯಾಣದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸೇವಾ ಭರ್ತ, ಸೇವಾ ನಿಯಮಗಳ ರಕ್ಷಣೆ, ಸುಧಾರಣೆ ಹಾಗೂ ಅವರ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಾಧಿಸುವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿವೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸೀಮಿತವಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘಟನೆಯೂ ಸಹಾ ಸೀಮಿತವಾಗಿತ್ತು. ವಿಜಾಪುರ ನಗರದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಳ-ಇಂಗಲ್ಲಿ ಬೀಡಿ ಕಾರ್ಬಾನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹಚ್ಚಿಗೆರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾರ್ಬಾನಗಳಲ್ಲಿ ಮುಸ್ಕಿಂ ಗಂಡಸರು ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರು ಹಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿದ್ದರು. ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಳ-ಇಂಗಲ್ಲಿ ೪೦೦ ರಿಂದ ೧೦೦೦ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಬೀಡಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಂದ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಂಖ್ಯನೆ ಆರಂಭವಾಗಿ ಗ್ರಾಳರ ಅಂತ್ಯದೊಳಗೆ ಇಂದಿನಗಳ ಕಾಲ ಸಮಾರು ಮೂರು ಮುಷ್ಕರಗಳು ತತ್ವಲವಾಗಿ ಪ್ರತಿ ಬೀಡಿಕಟ್ಟಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕೂಲಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ್ದ ಒಂದೂವರೆ ಎಂಟಾರ್ಥಿಯಿಂದ ಒಂದೂವರೆ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಏರಿತು. ಈ ಮುಷ್ಕರಕ್ಕೆ ಮುಂಚೊಣಿಯ ಮುಖಿಂಡರುಗಳಿಂದರೆ, ಬಾಲಸಿಂಗ್ ಮಾಸ್ತ್ರೋ,

ಮೆಹಬೂಬ್ ಸಾಬ್ ನಾಸ್ ವಾಲೆ ಅಲ್ಲಾ ಪುದ್ದಿನ್ ಹಿಪ್ಪರಿಗಿ, ಎಂ.ಎಂ.ಮಕಾನ್‌ದಾರ್ ಮತ್ತು ರಾಜೇಸಾಬ್ ಬೇಗನಪಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಮುಖ ಹೋರಾಟ ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಮುಖ ಹೋರಾಟ ನಡೆಯಿತು. ಮೆರವೆಗೆ, ಸಭೆಗಳು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಹಿಕೆಟಿಂಗ್ ಇತ್ತಾದಿ ನಡೆದವು. ಮುಖಿಂಡರ ಬಂಧನಹಿಗಳಾದವು. ವಿಜಾಪುರ ವರ್ಗದ ಶಿಕಾರಿಶಾನೆಯ ಎಲೋಕೆ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯರೂ, ಕೊಜಲಗಿ ಹನುಮಂತರಾಯರೂ ಈ ಹೋರಾಟದ ಕೇಂದ್ರ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಈ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲವಾಗಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹರಿತಾಳಕ್ಕೆ ಕರವತ್ತವನ್ನೂ ಹೊರಡಿಸಲಾಯಿತು. ಕಾರ್ಮಿಕ ಮುಖಿಂಡರು ಜ್ಯೇಷ್ಠಿನಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾದ ನಂತರ ದೊಡ್ಡ ಹೋರಾಟ ನಡೆದು ಒಂದು ಸಾವಿರ ಬೀಡಿಗೆ ಇ ರೂ. ೧೦ ಆಣಿ ಕೂಲಿಯನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಯಿತು. ಕಾರ್ಮಿಕರಿಂದಲೇ ಬೀಡಿ ಕಾಖಾನೆ ಸ್ಥಾಪನೆಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಕೆಲವು ವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ನಂತರ ಅದು ಮುಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕ ಹಿತರಕ್ಕಣೆಯ ಕಾನೂನುಗಳು ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದು, ಅವುಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನ ಹೆಚ್ಚು ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಉದ್ಯೋಗದ ವಾತಾವರಣ ಮತ್ತು ಸೇವಾ ನಿಯಮಗಳೆಲ್ಲಾ ಉಳಿದ ಮಾನ್ಯ ಪದ್ಧತಿಯಂತಹೀ ಇದ್ದವು. ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘಟನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಕಾರ್ಮಿಕ ಹಿತರಕ್ಕಣೆ ಮಾಡಲು ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಮಿಕ ವರ್ಗಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಕ್ಷೇಗಾರಿಕಾ ವರ್ಗಕ್ಕೂ ಉತ್ತಮ ಬಾಂಧವ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಹಲವಾರು ಮುಖಿಂಡರು ಶ್ರಮಿಸಿದರು.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನಂತರದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಹೆಚ್ಚು ಸಂಘಟಿತರಾಗಿ, ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಹೋರಾಟ ನಡೆಸಿದ್ದು ಇದರಿಂದ ಹಲವಾರು ಕಾರ್ಮಿಕ ಮುಷ್ಟಿರಗಳು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದವು. ಇದರಿಂದ ಪ್ರತೀ ಕಾರ್ಮಿಕನ ಕೆಲಸದ ವೇಳೆ ದಿನಕ್ಕೆ ಇಡೀ ಗಂಟೆಯಿಂದ ಇ ಗಂಟೆಗೆ ಇಳಿಮುಖವಾಯಿತು. ಈ ಮುಷ್ಟಿರಗಳಿಗೆ ಬಾಲಸಿಂಗ್ ಮಾಸ್ತುರ್, ಎಂ.ಎಂ.ಮಕಾನ್‌ದಾರ್, ಮೆಹಬೂಬ್ ಸಾಬ್ ನಾಸ್ ವಾಲೆ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಾ ಪುದ್ದಿನ್ ಹಿಪ್ಪರಿಗಿ ಮುಂತಾದವರಿದ್ದರು.

ಇಂದಿನ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕ ಕಲ್ಯಾಣದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿನಿದಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯ ಪರಿವೀಕ್ಷೆ ಕರು ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಮೇಲ್ಪುಭಾರತಾ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸುಮಾರು ಇಂತಹ ಹೆಚ್ಚು ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಕಾರ್ಮಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳ ಪ್ರಸ್ತುತ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾದವರ್ಗಳಿಂದರೆ, ಇಂಜಿನಿಯರ್ ವೇತನ ಕಾರ್ಯ, ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಕನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಅಂಗಡಿ ಮತ್ತು ವಾರ್ಷಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಕಾರ್ಯ, ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಬೋನ್ಸ್ ಪಾವತಿ ಕಾರ್ಯ, ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಕನಾಟಕ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಕಲ್ಯಾಣನಿಧಿ ಕಾರ್ಯ, ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಗಾರ್ಜುಟ್ ಪಾವತಿ ಕಾರ್ಯ, ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಸಮಾನ ವೇತನ ಅಧಿನಿಯಮ ಮತ್ತು ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರ (ನಿಯಂತ್ರಣ ಮತ್ತು ನಿಷೇಧ) ಕಾರ್ಯ ಮುಂತಾದವರ್ಗಳಾಗಿವೆ.

ಹೋಷ್ಟ್‌ಕೆ: ಇ.೧

ಚಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ರಿಂದ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ತರೆದೋರಿದ ವಿವಾದಗಳ ವಿವರ.

ವರ್ಗ	ಕಾರ್ಯಗಳ ಹೆಸರು	ದಾವಿಲಾದ ವಿವಾದಗಳು	ಇತ್ತುಧರ್ವಾದ ವಿವಾದಗಳು
೧	೨	೩	೪
ಇಂಜಿನಿಯರ್	ಕಾರ್ಮಿಕ ನಷ್ಟಿ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯ	ಇಂಜಿನಿಯರ್	ಇಂಜಿನಿಯರ್
	ಟಿಡ್ಯುಮಿಕ ವಿವಾದಕಾರ್ಯ	೫	೬

ಇ	೨	೩	೪
ಕನಕ್ ವೇತನ ಕಾಯ್ದು	೦೮	೧೫	
ತಕರಾರು ಅರ್ಚಿಗಳು	೨೨	೧೪	
೧೯೭೫-೭೬	ಕಾಮಿಕ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಪರಿಹಾರ ಕಾಯ್ದು	೧೬೦	೧೨೫
	ಬೈದ್ಯ ಮಿಕ ವಿವಾದ ಕಾಯ್ದು	೮೫	೬೬
	ಕನಕ್ ವೇತನ ಕಾಯ್ದು	೧೫	೧೨
	ತಕರಾರು ಅರ್ಚಿಗಳು	೬೮	೫೮
೧೯೭೬-೭೭	ಕಾಮಿಕ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಪರಿಹಾರ ಕಾಯ್ದು	--	೧೨೬
	ಬೈದ್ಯ ಮಿಕ ವಿವಾದ ಕಾಯ್ದು	೧೫೪	೯೨
	ಕನಕ್ ವೇತನ ಕಾಯ್ದು	೧೧	೧೧
	ತಕರಾರು ಅರ್ಚಿಗಳು	೫೪	೫೨

ಆಧಾರ: ಜಿಲ್ಲಾ ಕಾಮಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ವಿಜಾಪುರ.

ಕೋಷ್ಟಕ: ೧೯.೨

ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರು -೬೫ ರಿಂದ ಮೂಲು ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಹೊಸ ನೋಂದಣಿ ಕಾಗೂ ನವೀಕರಣ ಶುಲ್ಕದಿಂದ ಸಂದಾಯವಾದ ಹಣದ ವಿವರಗಳು.

ವರ್ಷ	ಹೊಸ ನೋಂದಣಿ	ಸಂದಾಯವಾದ ಹಣ (ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ)	ನವೀಕರಣದಿಂದ ಬಂದ ಹಣ (ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ)	ಸಂದಾಯವಾದ ಹಣ (ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ)
೧೯೭೪-೭೫	೪೬೦	೧೨,೬೨೫	೫,೦೫,೬೫೦	೫,೨೧,೬೨೫
೧೯೭೫-೭೬	೨೬೦	೨೨,೨೫೦	೨,೬೬,೬೨೦	೨,೬೬,೬೨೦
೧೯೭೬-೭೭	೪೧೮	೨೨,೨೭೫	೨,೨೨,೮೫೮	೨,೨೨,೮೫೮

ಕೋಷ್ಟಕ: ೧೯.೩

ಕಳೆದ ಮೂಲು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಗಡಿ ಮತ್ತು ವಾರ್ಷಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ನೋಂದಣಿ ಶುಲ್ಕ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಂದಾಯವಾದ ಹಣದ ವಿವರ.

ವರ್ಷ	ಅಂಗಡಿ ಮತ್ತು ವಾರ್ಷಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು	ಸಂದಾಯವಾದ ಹಣ (ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ)
೧೯೭೪-೭೫	೨,೬೬೮	೫,೨೧,೬೨೫
೧೯೭೫-೭೬	೮,೧೦೨	೨,೨೨,೬೨೦
೧೯೭೬-೭೭	೮,೫೮೮	೨,೨೨,೮೫೮

ಆಧಾರ: ಜಿಲ್ಲಾ ಕಾಮಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ವಿಜಾಪುರ.

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಾಯ್ಲುರುಗಳ ಪರಿವೀಕ್ಷೆ ಕರು, ಬೆಳಗಾವಿ ವಿಭಾಗ, ಬೆಳಗಾವಿರವರ ಅಧಿನಿತೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆ ಬೆಳಗಾವಿಯ ಕಂದಾಯ ವಿಭಾಗದ ಅಧಿನಿತೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಜುಷ್ಟಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿನ ಬಾಯ್ಲುರ್ ಪರಿವೀಕ್ಷೆ ಕರು ಅದೇ ವಿಭಾಗದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಅಡಳಿತಕೊಳ್ಳಬಹುದಾರೆ.

ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಾನ್ವಯಗಳ ಮತ್ತು ಬಾಯ್ಲುರುಗಳ ಇಲಾಖೆ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿರುವ ಅಧಿನಿಯಮ ಮತ್ತು ನಿಯಮಗಳಿಂದರೆ ದಿ. ೧೦ಡಿಯನ್ ಬಾಯ್ಲುರ್ ಕಾಯ್ದೆ ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಡಿ. ಮೈಸೋರ್ ಎಕನಾಮ್ಯೆಸರ್ ನಿಯಮಾವಳಿ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಕನಾಟಕ ಬಾಯ್ಲುರ್ ನಿಯಮಾವಳಿ ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಡಿ ಕನಾಟಕ ಬಾಯ್ಲುರ್ ಆಪರೇಶನ್ ನಿಯಮಾವಳಿ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ನಿಯಮಾವಳಿ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಅಂತಿಂಧಿತ ಕಾಯ್ದೆ ಇಂಜಿನಿಯರ್, ಹಾಗೂ ಮುಂತಾದವರ್ಗಳು.

ಕೋಷ್ಟಕ: ೧೯.೪

ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ರಿಂದ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಬಾಯ್ಲುರುಗಳು, ಎಕನಾಮ್ಯೆಜರುಗಳು ಹಾಗೂ ಹಬೆ ಕೋಳವೆಗಳಿಗೆ ಸಂದಾಯವಾದ ಶುಲ್ಕದ ವಿವರ ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತಹಿವೆ.

ವರ್ಷ	ನೋಂದಾಯಿತ ಬಾಯ್ಲುರುಗಳು	ಸಂದಾಯವಾದ ಶುಲ್ಕ (ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ)	ನೋಂದಾಯಿತ ಎಕನಾಮ್ಯೆಜರುಗಳು	ನೋಂದಾಯಿತ ಹಬೆ ಕೋಳವೆಗಳು	ಸಂದಾಯವಾದ ಶುಲ್ಕ (ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ)
೧೯೬೪-೬೫	೨೬	೪೮,೧೧೦	೪೪	೪೫	೨೬,೫೫೦
೧೯೬೫-೬೬	೨೭	೫೨,೧೫೦	೪೪	೪೫	೨೬,೧೧೦
೧೯೬೬-೬೭	೨೬	೫೨,೧೨೦	೪೪	೪೫	೨೫,೭೨೦

ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘಾಟನಾ ಚೆಳವಳಿ

ಕಾರ್ಮಿಕರ ಚೆಳವಳಿ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗೆ ಕೇವಲ ಬೀಡಿ ಕಾರ್ಯಾನ್ವಯಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ, ಸೀಮಿತವಾಗಿತ್ತು. ಅನಂತರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಣ್ಣೆ ಗಿರಣಿಗಳಾದ 'ಡಿ. ಬನಹಟ್ಟಿ ಕೋ. ಆಪ್. ಸ್ನಿಂಗ್' ಮಿಲ್, 'ಬನಹಟ್ಟಿ' ಹಾಗೂ 'ಡಿ. ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಕೋ. ಆಪ್. ಸ್ನಿಂಗ್' ಮಿಲ್, ಬಾಗಲಕೋಟೆಗಳು ಉದಯವಾದವು. ಕ್ರಿಚ್ ಇಂಡಿಯಾ ಚೆಳವಳಿಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ವಿಜಾಪುರ ಹಾಗೂ ಇತರ ಕ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕ ಮುಷ್ಕರಗಳು ತಲೆದೊರಿದ್ದವಲ್ಲದೇ, ಮುಷ್ಕರಗಳು ಹಲವಾರು ದಿನಗಳು ಮುಂದುವರೆದುದರಿಂದ ತಮ್ಮ ಒಕ್ಕೂಟದ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಮನಸ್ಸನಲ್ಲಿ ಧ್ಯೇಯ ಮಾಡಿ ಬಂದಿತು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನಂತರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಹೆಚ್ಚು ಸಂಘಾಟನಾಗಾಗಿ ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಹೋರಾಟ ನಡೆಸಿದ್ದು, ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘಾಟನೆಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಧ್ಯಾತ್ವೆಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಚಿಟ್ಟವಿಕೆ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿವೆ.

ಕಾರ್ಮಿಕ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಂಡಳಿ

ಕಾರ್ಮಿಕ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಂಡಳಿಯು, ಕನಾಟಕ ಕಾರ್ಮಿಕ ಕಲ್ಯಾಣ ಅಧಿನಿಯಮ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಅನೇಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಂದ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿಯಂತೆಯೂ, ಮಾಲೀಕರಿಂದ ಪ್ರತಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಎರಡು ರೂಪಾಯಿಯಂತೆಯೂ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಕಲ್ಯಾಣ ನಿರ್ಧಿಗಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗುವುದು. ಮಂಡಳಿಯು ಕಾರ್ಮಿಕ ಕಲ್ಯಾಣ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ವಾಚನಾಲಯ, ಮನರಂಜನ, ಶ್ರೀದಾ ಚಟುವಟಿಕೆ, ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ದೋಧಿಗಳಿಗೆ ಗೃಹ ಕ್ರಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಉಪ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು, ವಿಶ್ವಾಂತಿ

ಹಾಗೂ ವಿಹಾರ ಧಾರ್ಮಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು, ಪ್ರವಾಸ ಕ್ಯಾರೊಬ್ಲ್ಯಾಲ್ ಥನ ಸಹಾಯ, ಅಸ್ತ್ರಸ್ಥ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ವ್ಯಾಧಿಕೀಯ ಸೌಲಭ್ಯ ನೀಡಿಕೆ ಸಹಾಯ ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಮಿಕ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನ ನೀಡುವುದು ಮುಂತಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ: ೧೯.೫

ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ೧೯೪೭-೬೪, ೧೯೪೮-೬೯ ಮತ್ತು ೧೯೪೯-೬೩ ನೇ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಬಾಬುಗಳಲ್ಲಿನ ಘಲಾನುಭವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತು ಆದ ವಚ್ಚೆವನ್ನು ಮುಂದಿನ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ವಿವಿಧ ಬಾಬುಗಳು	೧೯೪೭-೬೪ ಘಲಾನುಭವಿಗಳು	೧೯೪೮-೬೯ ಘಲಾನುಭವಿಗಳು	೧೯೪೯-೬೩ ಘಲಾನುಭವಿಗಳು
ಹೆಚ್ಚು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೊಲಿಗೆ ತರಬೇತಿ	೧೬	೧೪	೧೨
ವಾಚನಾಲಯ (ಗ್ರಂಥಾಲಯ, ಕಾದಂಬರಿ)	೨,೪೬೯	೮,೫೪೯	೧೦,೦೯೭
ಒಳಾಂಗಣ ಮತ್ತು ಹೊರಾಂಗಣ ಕ್ರೀಡೆಗಳು	೧೭,೧೫೦	೧೪,೪೫೬	೧೬,೧೨೭
ಮನರಂಜನೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು (ರೇಜಿಯೋ, ದೂರದರ್ಶಕನ)	೮,೨೨೨	೮,೪೪೨	೧೦,೪೫೫
ಒಟ್ಟು	೨೨,೪೪೯	೨೨,೪೨೦	೨೬,೫೮೭

ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಅಸಂಘಟಿತ ಸಣ್ಣ ಕ್ಯಾರಿಕಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಮಿಕ ಮಕ್ಕಳು ಕನಾಂಟಕ ಕಾರ್ಮಿಕ ಮಂಡಳಿಯಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವರು. ೧೯೪೭-೬೪, ೧೯೪೮-೬೯ ಹಾಗೂ ೧೯೪೯-೬೩ನೇ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನ ನೀಡಿರುವ ವಿವರಗಳನ್ನು ಈ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ: ೧೯.೬

ವರ್ಷ	ಬೆರಳಿಟ್ಟು ಶೀಕ್ಷರ್ಲಿಸಿ	ಪ್ರಾಥಮಿಕ (ಅ-ಗಂತರಗಳಿ)	ಪಿಯುಸಿ ಐಟೆಬ, ದಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಮಾ ಟ್ಸಿಲೆಚ್	ಪದವಿ	ಸ್ಕೂಲ್‌ಕೋಂಟ್ರೆ ರ	ತಾಂತ್ರಿಕ ಹಾಗೂ ವ್ಯಾಧಿಕೀಯ
೧೯೪೭-೬೪ ಘಲಾನುಭವಿಗಳು ವಚ್ಚೆ (ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ)	೦೨ ೪೦೦	೧೨೯ ೫೨,೨೫೦	೨೨ ೪೬,೨೦೦	೧೨ ೨೬,೬೦೦	-- --	-- --
೧೯೪೮-೬೯ ಘಲಾನುಭವಿಗಳು (ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ)	೦೪ ೫೦೦	೨೦೦ ೬,೦೦೦	೯೪ ೫೬,೬೦೦	೪೦ ೫೨,೦೦೦	೨ ೨,೬೦೦	೨ ೨,೨೦೦
೧೯೪೯-೬೩ ಘಲಾನುಭವಿಗಳು (ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ)	೦೫ ೧,೦೦೦	೯೪ ೫೦,೦೫೦	೯೦ ೫೬,೦೦೦	೪೪ ೫೫,೨೦೦	೨ ೨,೬೦೦	-- --

ಆಧಾರ: ಕಲ್ಯಾಣ ಆಯುಕ್ತರು, ಕನಾಂಟಕ ಕಾರ್ಮಿಕ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಂಡಳಿ, ಬೆಂಗಳೂರು.

ನೋಕರರ ರಾಜ್ಯ ವಿಮಾ ಯೋಜನೆ

ನೋಕರರ ರಾಜ್ಯ ವಿಮಾ ಯೋಜನೆ ಇಂಡಿಯನ್ ಶಾಸನ ಹಾಗೂ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ನಿಯಮ ನಿಬಂಧನೆಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ೧೯-೧೯-೮೦ರಲ್ಲಿ ವಿಮಾಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಯಿತು. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಜನೆಯ ವಿದ್ಯುತ್ತನ್ನು ಬಳಸುವ, ಅಂಥಿಮ ಹೆಚ್ಚು ಕಾರ್ಯಕ್ರಿಯವಾಗೂ ಮಾಸಿಕ ವೇತನ ೪೦೦ ರೂ.ಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇರುವ, ವರ್ಷ ಪ್ರಾತೀಕ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ(ನಾನೋಸೀಸನಲ್) ಕಾರ್ಯಾನ್ಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ನೋಕರರಿಗೂ ಮಾತ್ರ, ಸೀಮಿತವಾಗಿತ್ತು. ಕ್ರಮೇಣ ಇದು ತಿದ್ದುವೆಡಿಯಾಗಿ ಹಂಗಾಮೇತರ ಕಾರ್ಯಾನ್ಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ನೋಕರರಿಗೂ, ವಿದ್ಯುತ್ ಬಳಸದಿರುವ ಕಾರ್ಯಾನ್ಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಥಿಮ ಅದಕ್ಷಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ನೋಕರರಿಗೂ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಾ ಸಹ ನೋಕರರ ಮಾಸಿಕ ವೇತನದ ಗರಿಷ್ಟು ಮತ್ತಿ ೬೫೦೦ ರೂ. (ಜನವರಿ ೧೯೯೦ದ್) ಇರುವವರೆವಿಗೂ ವಿಸ್ತೃತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಭದ್ರತಾ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿರುವ ನೋಕರರ ರಾಜ್ಯ ವಿಮಾ ಯೋಜನೆಯ ವ್ಯಾದ್ಯಕೀಯ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ನೀಡುವುದೇ ಅಲ್ಲದೆ ಕಾಯಿಲೆ, ಪ್ರಸೂತಿ ಅಸಾಮಧ್ಯ, ಪರಾವಲಂಬನ ಹಾಗೂ ಅಂತ್ಯ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ನಗದು ಪರಿಹಾರವನ್ನೂ ನೀಡುವುದು. ವ್ಯಾದ್ಯಕೀಯ ಪರಿಹಾರವು, ವಿಮೆ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ, ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಲ್ಲದ ಅವರನ್ನೂ ಆಶ್ರಯಿಸಿರುವ ಕುಟುಂಬದ ಇತರೆ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಸಹ ವಿಸ್ತೃತವಾಗಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆ ಅನ್ವಯ ವ್ಯಾದ್ಯಕೀಯ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಹೊಂಗಾರಿಕೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸೇರಿರುತ್ತದೆ. ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಹಾಸಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ನೋಕರರ ರಾಜ್ಯ ವಿಮಾ ಯೋಜನೆಯ ಮೂರು ಪೂರ್ವಕಾಲಿಕ ದಾಖಾಖಾನೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಒಂದು ವಿಮಾ ಯೋಜನೆ ನಿರ್ಮಿಸುವ ಸ್ಥಳೀಯ ಕಳೆಗಳಿಗೂ ಇವೆ. ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಂಡಿಯನ್ ಎಜನ್ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ೨೨೨೦ ವಿಮಾ ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು ಇಂಡಿಯನ್ ಹಾಗೂ ಇಂಡಿಯನ್ ಎಜನ್ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿ ಅಂತರಿತ ಮತ್ತು ಅಂಧ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದರು. ಇಂಡಿಯನ್, ಇಂಡಿಯನ್ ಹಾಗೂ ಇಂಡಿಯನ್ ಎಜನ್ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಇ.ಎಸ್.ಎ. ಸೌಲಭ್ಯದ ಘಳಾನುಭವಿಗಳ ಹಾಗೂ ವ್ಯಾದ್ಯಕೀಯ ಮರುಪಾವತಿಗಳ ಪಟ್ಟಿ ಈ ಮುಂದೆ ನಮೂದಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ:೧೬.೨

ವರ್ಷ	ಇ.ಎಸ್.ಎ. ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವವರು	ವೆಚ್ಚ (ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ)	ವ್ಯಾದ್ಯಕೀಯ ಮರುಪಾವತಿ
೧೯೯೦-೯೧	೧೧,೬೫೦	೬,೪೨,೮೨೫	೬೬,೨೫೫
೧೯೯೧-೯೨	೧೩,೧೬೦	೮,೬೧,೬೨೦	೭೫,೧೬೨
೧೯೯೨-೯೩	೧೨,೦೭೫	೮೦,೭೨,೬೬೫	೭೪,೧೬೭

ಪರಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಜಾತಿಗಳ ಕಲ್ಯಾಣ

ಪರಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶ್ಲೇಷಣೆ ವರ್ಗಗಳ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವ ಅನೇಕ ಯಶ್ವಗಳು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಪ್ರವರ್ತನೆಗಳಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾದವು. ಗಾಂಧಿಜಿಯವರು ಥಕ್ಕರ ಬಾಪು ಅವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ‘ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಹರಿಜನ ಸೇವಾ ಸಂಘ’ ರಚಿಸಿ ಕನಾಂಟಕ ಶಾಖೆಗೆ ಸರದಾರ ಏರಂಗೌಡ ಪಾಟೀಲರನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನಾಗಿ ಆಯ್ದು ಮಾಡಿದರು.

ಮಹಾತ್ಮಗಾಂಧಿಯವರು ಇಂಡಿಯನ್ ಸುಮಾರಿಗೆ ಇಂಡಿಯಲ್ಲಿ ವಿಜಾಪುರಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ ಪರಿಶೀಲಿಸು ಜಾತಿಯವರನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದರು. ಇಂಡಿ ತಾಲೂಕಿನ ಹವಿನಾಳ್ ಶಿವಪ್ಪ ಕಾಂಚ್ಯಾರವರು ಡಾ. ಅಂಬೇದ್ಕರ್‌ರವರ ಜೊತೆಗೂಡಿ ಇಂಡಿ ತಾಲೂಕಿನ ಪರಿಶೀಲಿಸು ಜಾತಿಯವರ ಏಳಿಗಿಗಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸಿದರು. ಇಂಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಂಬೇದ್ಕರ್‌ರವರು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ (ಒಲ್ಲೋ ಐ.ಬಿ) ಯಲ್ಲಿ ವರದು ದಿನಗಳ ಕಾಲ ತಿಂಗಿದ್ದರು. ಬರಡೊಲ್ (ಇಂಡಿ ತಾಲೂಕು) ನ ಹರಿಜನರು ಆಲೂರಿನ ಕಾಲುವೆಯ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕ ವಾಸವಾಗಿದ್ದರು. ಮುಳ್ಳಾಲದಲ್ಲಿ ಮುಳ್ಳೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಾಲುವೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಉಕ್ಕಿ ಅನೇಕರು ಸಾವನ್ಯಪ್ಪಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಡಾ. ಅಂಬೇದ್ಕರ್‌ರವರು ವಿಜಾಪುರಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ, ಅಗಿನ ಜಿಲ್ಲಾ ಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ನೊಂದ ಕುಟುಂಬದವರಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ವಾಸದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮನೆವಿ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಇಂಡಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಿ ಸೋಮಣ್ಣಗೌಡರ ಕೇಸಿಗಾಗಿ ಡಾ. ಅಂಬೇದ್ಕರ್ ವಿಜಾಪುರಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದಾಗ ಅಲ್ಲಾಪುರ (ವಿಜಾಪುರದ ರೈಲ್ವೆ ನಿಲ್ಲಾಣಿದ ಬಳಿ) ಪರಿಶೀಲಿಸು ಜಾತಿಯವರು ಅವರಿಗೆ ಸನ್ನಾನ ಮಾಡಿದರು. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಡಾ. ಅಂಬೇದ್ಕರ್‌ರವರು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪ್ರಗತಿ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಜ್ಞಾ ಬಹಳ ಅಗತ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. 'ಹಕ್ಕು' ಬಿಕ್ಕೆ ಬೇಡಿದರೆ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಕ್ಕಿಗಾಗಿ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಉಪದೇಶಿಸಿದರು. ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಸಂದಿಪನಿ, ದಯಾನಂದ ಬಿನ್ಾಸೊಡೆ ಆ ಕಾಲದ ಪ್ರಮುಖಿರು.

ಇಂಡಿಯಲ್ಲಿ ಕನಾಟಕ ಅಸ್ಸುತ್ತ್ಯಾ ನಿವಾರಣಾ ಸಮಿತಿಗೆ ಕಾಕಾ ಕಾರಣಾನೀಸರು ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಡಾ. ಕಾನಾಡ್ ಸದಾಶಿವರಾಯರು ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರು. ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಬಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿ ಹರಿಜನ ವಸತಿಗ್ರಹಣನ್ನು ಪೂರಂಭಿಸಿದರು. ಇಂಡಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಮುಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ವಸತಿ ಗ್ರಹದ ನಾರಾಯಣ ಕದಮ ಎಂಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮುಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಸಾದ ಪ್ರಥಮ ಹರಿಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾದನು. ಯಮುನಾ ಇಂಗಳಿಗೆ ಎಂಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಪಾಸಾದ ಪ್ರಥಮ ಹರಿಜನ ಮಹಿಳೆಯಾಗಿ, ಮುಂದೆ ಇವರು ಕನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಸನೇತ್ರ ಸದಸ್ಯರಾಗಿಯೂ ಇದ್ದರು. ಕಾಕಾ ಕಾರಣಾನೀಸರು ಇಂಡಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಡಿಯಲ್ಲಿಕೆ ವರೆಗೆ ಹರಿಜನ ವಸತಿ ಗ್ರಹದಲ್ಲಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ವಸತಿ ಗ್ರಹದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕೇವಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾಗಿರದೆ ಮತ್ತು ಇಂಗಳಿಗೆ ಅಗಿರುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂದು ಅನೇಕರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಗ್ರಹದಲ್ಲಿದ್ದ ಗಜಾಕೋಶನೆಂಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಬಿವಿಸಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಸಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಸಂತೋಷಪಟ್ಟರು.

ಇಂಡಿಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರಿಗೆ ಗ್ರಹ ನಿಮಾಣ ಸಂಘವು ರಚಿತವಾಗಿ ಈ ಸಂಘದ ಮುಖಾಂತರ ಅನೇಕರಿಗೆ ಉಚಿತ ನಿವೇಶನ, ಉಚಿತ ಕಿಟಕಿ, ಬಾಗಿಲು ಹಾಗೂ ನಗರದು ೧೦೦೦ ರೂ. ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲಾಯಿತು.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ನಂತರ ಸರ್ಕಾರವು ಪರಿಶೀಲಿಸು ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶೀಲಿಸು ವರ್ಗಗಳ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಹಲವಾರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿದೆ. ಅರಂಭದಲ್ಲಿ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಗಳು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ನಂತರ ಇದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ ಎಂಬ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಇಲಾಖೆಯು ಪರಿಶೀಲಿಸು ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶೀಲಿಸು ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ಜನರ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ವಸತಿ ಇವೇ ಮುಂತಾದವರ್ಗಗಳ ಪ್ರಗತಿಗಾಗಿ ಹಲವಾರು ರಚನಾತ್ಮಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ:೬೯.೮

೧೯೬೪-೬೫ರವರೆಗೆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನಿಲಯಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತು ಅದ ಪೆಚ್ಚುದ ವಿವರ.

ವರ್ಷ	ಬಾಲಕರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನಿಲಯಗಳು	ಬಾಲಕಿಯರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನಿಲಯಗಳು	ಅದ ಪೆಚ್ಚು (ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ)
೧೯೬೪-೬೫	೩೭	೧೨	೬೬.೦೦
೧೯೬೫-೬೬	೪೧	೧೪	೧೦೮.೬೦
೧೯೬೬-೬೭	೫೫	೧೪	೧೨೦.೦೦

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನಿಲಯದ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯದಿರುವ ಪರಿಶ್ವ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶ್ವ ಪಂಗಡಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಪೂರ್ವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ರಿಂದ ಇನ್ನೇ ತರಗತಿವರಿಗೆ ಪರಿಶ್ವ ಕ್ಷೇತ್ರ ರೂ.ಗಳಂತೆಯೂ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಪರಿಶ್ವ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ರಿಂದ ರೂ.೧೦೦ ರೂ. ಗಳಂತೆಯೂ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ನಿಬಂಧನೆಗಳ ಮೇಲೆಗೆ ಪರಿಶ್ವ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶ್ವ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ಮೆಟ್ರಿಕ್ ನಂತರದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ತಂಡ ತಾಯಿಯರ ವಾರ್ಷಿಕ ವರಮಾನ ಹದನೆಂಬು ಸಾವಿರಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದರ ಪೂರ್ವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನವನ್ನೂ, ಇಲ್ಲಿ ಸಾವಿರದಿಂದ ಏಳು ಸಾವಿರ ರೂ.ಗಳ ವಾರ್ಷಿಕ ವರಮಾನದವರಿಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನವನ್ನೂ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಈ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನದ ದರವು ವಿವಿಧ ಹಂತದ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ನುಗುಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ೧೯೬೪ರಿಂದ ಇದರ ಮಾಸಿಕ ದರವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಲಯದ ನಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ರೂ.೨೫ ರಿಂದ ರೂ.೧೫ ರಿಂದ ರೂ.೧೦ ರೂ. ವರ್ವೆವರೆಗೂ ನಿಗದಿಯಾಗಿದೆ. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಮೆಟ್ರಿಕ್ ನಂತರದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಇಂದಿನ ಇಲ್ಲಿ ರೂ.೨೫ ರೂ.೨೫ ವರೆಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನವನ್ನೂ ಮಂಜೂರು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳ ಪೆಟ್ರಿಕ್ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮ ದರ್ಜೆಯಲ್ಲಿ ತೇಗೆದೆಯಾದ ಪರಿಶ್ವ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶ್ವ ಪಂಗಡದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಒಮ್ಮೆಮಾನವಾಗಿ ೫೦೦ ರೂ. ನಿಂದ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂದ ರೂ.೨೫೦೦ ರೂ. ವರೆಗೆ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಹಂತಕ್ಕೆ ನುಗುಣವಾಗಿ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಅನ್ವೇತಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ಕುಟುಂಬದವರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉತ್ತಮ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಒದಗಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಅಂತಹ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನಿಲಯಗಳಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಿರುವ ಹಂತದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ ೧೦೦ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ ೭೫೦ ರೂ.ಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನವನ್ನು ಅವರ ರೊಟ ಮತ್ತು ವಸತಿಗಳಾಗಿ ಮಂಜೂರು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಪರಿಶ್ವ ಜಾತಿ ಹಾಗೂ ಪಂಗಡಗಳ ಪ್ರತಿಭಾನ್ವಿತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಉತ್ತಮ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಸೌಲಭ್ಯ ಒದಗಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮೈಸೂರಿನ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ವಿದ್ಯಾಶಾಲೆ (ವಸತಿ ಶಾಲೆ)ಗೆ ಸೇರಿಸಿ ಅವರ ರೊಟ ಮತ್ತು ಇತರ ವೆಚ್ಚೆಗಳಾಗಿ ವಲ್ಲಾ ಲಿಂಗನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಭರಿಸುತ್ತಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಿರುವ ಪರಿಶ್ವ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶ್ವ ಪಂಗಡದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಇಕರ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ತಾಂತ್ರಿಕ ಮತ್ತಿತರ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಪರಿಶ್ವ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶ್ವ ಪಂಗಡದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ: ೧೯.೬

ರಣಜ- ಇ ಹಾಗೂ ರಣಜ- ಇನೇ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಾಲಭ್ಯ ಪಡೆದ ಪಲಾನುಭವಗಳ ಮತ್ತು ವೆಚ್ಚದ ವಿವರ

ಯೋಜನೆ	ರಣಜ- ಇ		ರಣಜ- ಇ	
	ಪಲಾನುಭವಗಳು	ವೆಚ್ಚ (ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ)	ಪಲಾನುಭವಗಳು	ವೆಚ್ಚ (ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ)
ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ನೀಡಿದ ಬಹುಮಾನ	೪೭	೦.೫೨	೧೨೯	೦.೫೯
ಶಾಲೇಜು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ನೀಡಿದ ಬಹುಮಾನ	೪೯	೦.೪೯	೫೨	೦.೬೪
ಮೆಟ್ರಿಕ್‌ಪ್ರೋವೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನ	೬,೫೨೮	೫.೦೦	೧೨,೬೫೬	೨೨.೦೪
ಮುಟ್ಟಿಕ್‌ನಂತರದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನ	೧,೬೨೯	೩.೨೦	೫,೮೪೯	೮೨.೨೫
ಪ್ರತಿಭಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನ	೪,೦೪೫	೧.೫೦	೪೪೫	೨.೨೨
ರಿಂದ ಇನೇ ತರಬೇತಿರಿಗೆ ಶಿಶ್ಯ ವೇತನ	೨,೪೦೦	೨೦.೦೦	೧೪,೧೨೯	೨೫.೬೧
ಸರ್ಕಾರಿ ಮಹಿಳಾ ಕೇಂದ್ರಗಳ ನಿರ್ವಹಕೆ	--	--	೧,೪೫೦	೨೫.೨೨
ಆಶ್ರಮ ಶಾಲೆಗಳ ನಿರ್ವಹಕೆ	--	--	೨೨೫	೨೦.೨೧
ಪಿ.ಡಿ.ಎ ಡಿ.ಟಿ.ಪಿ ಗಳಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿಗಾಗಿ ಶಿಶ್ಯವೇತನ ನೀಡಿಕೆ	--	--	೧೦	೦.೨

ರಣಜನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಯ ಮಕ್ಕಳ ಸಲುವಾಗಿ, ಬಾಗಲಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು, ಬಸವನ ಬಾಗೇವಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು, ವಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿ ಏರಡು, ಬೀಳಗಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು, ಇಂಡಿಯಲ್ಲಿ ಮೂರು, ಮುದ್ದೆಬಿಹಾಳದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಾಗೂ ಮುಢೋಳ ತಾ.ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಿಂಗೆ ಹತ್ತು ಆಶ್ರಮ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು.

ಅಧಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳು

ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಹಾಗೂ ಪಂಗಡಗಳ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಜೀದ್ಯೋಗಿಕ ತರಬೇತಿ ನೀಡಲು ಹೊಲಿಗೆ ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರವು ವಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿ ರಣಾಂ ರಿಂದ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ. ವಾರ್ಷಿಕ ೨೦ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಈ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಾವಕಾಶವಿದ್ದು, ೧೨ ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗುವುದು ಮತ್ತು ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ತಿಂಗಳಿಗೆ ೨೫ ರೂ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನವನ್ನು ನೀಡಲಾಗುವುದು. ಈ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ತರಬೇತಿ ಪ್ರಾಣಗೊಳಿಸಿದ ಪ್ರತೀ ಮಹಿಳಾ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗೆ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಒಂದು ಹೊಲಿಗೆ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಉಚಿತವಾಗಿ ನೀಡಲಾಗುವುದು. ರಣಾಂ ರಿಂದ ರಣಜ- ಇನೇ ಸಾಲಿನವರಿಗೆ ತರಬೇತಿ ಪಡೆದು ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತೀರ್ಣರಾದ ನೀಡಲಾಗುವುದು. ರಣಾಂ ರಿಂದ ರಣಜ- ಇನೇ ಸಾಲಿನವರಿಗೆ ತರಬೇತಿ ಪಡೆದು ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತೀರ್ಣರಾದ ಮಹಿಳಾ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳ ಉಚಿತವಾಗಿ ತಲಾ ಒಂದರಂತೆ ೮.೫೨ ಲಕ್ಷ ರೂ. ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ೮೯ ಹೊಲಿಗೆ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು

ವಿಶ್ವಾಸಲಾಯಿತು. ಪ. ಪಂಗಡ ಯುವಕ ಮತ್ತು ಯುವತಿಯರಿಗೆ ರೋಜ್-ಟೆನೆ ಸಾಲಿನಿಂದ ವಿಚಾಪುರದಲ್ಲಿ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ತರಬೇತಿ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರ ಅಭ್ಯಧಿಗಳಿಗೆ ಡಿ.ಟಿ.ಬಿ. (ಡೆಸ್‌ಟಾರ್ ಪ್ರಿಂಟಿಂಗ್) ತರಬೇತಿ ನೀಡಿ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ೨.೦೨ ಲಕ್ಷ ರೂ. ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದೆ. ಹಾಗೂ ರೋಜ್-ಟೆನೆ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರ ಅಭ್ಯಧಿಗಳು 'ಡಾಟಾ ಎಂಟಿ ಆಪ್ರೆಟರ್' ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಇಂದ್ರ ಅಭ್ಯಧಿಗಳು ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಪ್ರೈಗ್ರಾಮದ ತರಬೇತಿಯನ್ನೂ ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ ಜನಾಂಗದವರ ಕಾಲೋನಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಕರ್ಯ ಒದಗಿಸುವ ಭಾಗ್ಯಜ್ಞಾತಿ ಯೋಜನೆಯ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ರೋಜಂರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದು, ಇದರ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ವಿವರವನ್ನು ಮುಂದೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ: ರೂ.೧೦

ತಾಲುಕು	ರೋಜ್-ಟೆನೆ	ರೋಜ್-ಟೆನೆ	ರೋಜ್-ಟೆನೆ
ಬಾಡಾಮಿ	೨೫೩	೪೦೮	೬೪೨
ಬಾಗ್ಲೊಂಡೆ	೧,೨೦೦	೨೦೬	೨೬೨
ಬಸವನಬಾಗೇವಾಡಿ	೧,೬೭೧	೧,೬೦೪	೧,೬೧೫
ವಿಜಾಪುರ	೨೬೮	೧,೪೫೨	೨೬೬
ಬೀಳಿಗಳಿ	೧,೦೦೦	೬೫೮	೬೧೨
ಹನ್ನಗುಂಡ	೬೫೯	೬೭೬	೨೨೪
ಇಂಡಿ	೨,೦೦೦	೨,೦೦೦	೧,೫೬೪
ಜಮ್ಮಿಂಡಿ	೧,೦೦೦	೧,೦೦೦	೫೫೧
ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳ	೧,೪೪೦	೧,೦೦೦	೮೧೮
ಮುಧೋಳ	೫೨೨	೧,೦೦೦	೬೧೬
ಸಿಂದರಿ	೧,೪೯೯	೧,೦೦೦	೬೪೦
ಒಟ್ಟು	೧೨,೧೦೯	೧೧,೨೬೪	೬,೨೮೮

ವಿಶೇಷ ಘೂಟಕ ಯೋಜನೆ

ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಿರುವ ಜಾತಿಗಳ ಸರ್ವತೋಮುಖಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ರೋಜಂ-ಟೆನೆ ನೀಡಿ ಸಾಲಿನಿಂದ ವಿಶೇಷ ಘೂಟಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಾವಕ್ಕೆ ತಂದಿದೆ. ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಗಳ ತಮ್ಮ ಯೋಜನಾ ಅಯಿವ್ಯಯದ ಶೇ. ೧೫ ರಷ್ಟುನ್ನು ಈ ಯೋಜನೆಗಾಗಿ ಮೀಸಲಾಗಿಟ್ಟು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಿರುವ ಜಾತಿಗಳ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕ ಸಹಾಯವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಬಳಡತನ ನಿವಾರಣೆಗೆ ನೆರವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಿರುವ ಜನಾಂಗದ ಕಾಲೋನಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು, ವಿದ್ಯುತ್, ಅರೋಗ್ಯ, ಶಿಕ್ಷಣ, ರಸ್ತೆ, ಸೇತುವೆ ಇವೇ ಮೌಲ್ಯದಾ ಕನಿಷ್ಠನಾಗೆರೀಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಜನೆಯು ಹಳೆನ ಗಮನವನ್ನು ನೀಡಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿ ರೋಜ್-ಟೆನೆ, ರೋಜ್-ಟೆನೆ ಹಾಗೂ ರೋಜ್-ಟೆನೆ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಇಲಾಖೆಗಳು ಸಾಧಿಸಿರುವ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಮುಂದಿನ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಗಣಗಳು

ಇಲಾಖೆಯ ಹೆಸರು	ರಾಜ್ಯಾಂ- ಈ		ರಾಜ್ಯಾಂ- ಎ		ರಾಜ್ಯಾಂ- ಏ	
	ಘಟಾನು ಭವಿಗಳು	ವಚ್ಚೆ (ಲಕ್ಷ್ಯ ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ)	ಘಟಾನುಭವಿಗಳು	ವಚ್ಚೆ (ಲಕ್ಷ್ಯ ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ)	ಘಟಾನು ಭವಿಗಳು	ವಚ್ಚೆ (ಲಕ್ಷ್ಯ ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ)
ಗ್ರಾಮೀಣ ನೀರು ಸರಬರಾಜು (ಕೊಳೆವೆ ಬಾವಿ)	೨೫	೨೨.೪೨	೨೯	೨೭.೮೫	೨೦	೨೨.೨೦
ಗ್ರಾಮೀಣ ನೀರು ಸರಬರಾಜು	೦೯	೧೪.೪೫	೧೯	೧೦.೭೫	೨೪	೧೨.೫೬
ಪೌರ್ಣಿಕಾಂಶಗಳು	೬.೧೩೪	೫.೫೨	೨೫.೦೪೨	೪.೬೦	೨೪.೦೫೦	೧೦.೫೧
ಕ್ಷೇತ್ರ ಇಲಾಖೆ	೧.೨೫	೧೮.೫೯	೧೧೪	೧೧.೧೫	೨೨	೧೧.೧೮
ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆ	೪೨೨	೮.೫೯	೫೬೨	೬.೬೨	೫೬೪	೮.೫೮
ಪರಿಪರಂಗೋಪನಾ ಇಲಾಖೆ	೧೮೪	೧೪.೪೪	೧೨೪	೮.೬೬	೧೦	೮.೦೦
ಮಣ್ಣ ಮತ್ತು ಜಲಸಂರಕ್ಷಣೆ	೨೧೬	೨೫.೨೬	೨೬	೧೫.೪೯	--	--
ರೇಷ್ಮೆ ಇಲಾಖೆ	೪೨	೫.೨೨	೧೧೬	೨.೫೦	೬೬	೨.೪೮
ರಸ್ತೆ ಮತ್ತು ಸೇತುವೆ ಕೆ.ಮೀ.	೪೦	೫೨.೫೨	೪೪	೨೨.೧೪	೨೪	೫೮.೧೫
ಮೀನುಗಾರಿಕೆ	೫೦	೧.೨೧	--	--	--	--
ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ	೧೪	೨.೬೧	--	--	--	--
ಆರಣ್ಣ ಇಲಾಖೆ	--	೨.೨೫	೦.೫೨	--	--	--
ಗ್ರಾಮೀಣ ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ಉದ್ದಿಮೆ	೨೫೨	೨.೬೨	--	--	--	--
ಸಮುದ್ರಾಯ ಭವಣಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ (ರಾಜ್ಯಾಂ-೬೨ರಲ್ಲಿ ಮುರಂಭು)	--	--	--	--	೨೨	೪೮.೨೭

ಪರಿಶ್ಲೇಷಣೆಯ ವರದಿಗಳು

ಪರಿಶ್ಲೇಷಣೆಯ ವರದಿಗಳು ಒಂದರಿಂದ ನಾಲ್ಕುನೇ ತರಗತಿಯವರೆಗೆ ಉಚಿತವಾಗಿ ಉಬಿ, ಪಸತಿ, ಉಡುಪು ಮತ್ತು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿವಿಧ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಲಯಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಾಂ-೬೨ರಲ್ಲಿ ಇಂಲ್ ಮಹಡಿ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆದಿದ್ದು ಸರ್ಕಾರವು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ೨೨.೫೨ ಲಕ್ಷ ರೂ. ವಚ್ಚೆ ಮಾಡಿದೆ.

ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಾಂ-೬೨ನೇ ಸಾಲಿಗೆ ಪರಿಶ್ಲೇಷಣೆಯ ವರದಿಗಳಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಅನುದಾನಿತ ಮಟ್ಟಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಹಾಗೂ ಮಟ್ಟಿಕ್ಕೆ ನಂತರದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಲಯಗಳಿಂದರೆ ಬಾದಾಮಿ (ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ), ಬಾಗಲಕೋಟಿ (ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ) ಬಸಸರ್ವ ಬಾಗೇವಾಡಿ (೦೯-೦೨), ವಿಜಾಪುರ (೧೨-೦೨), ಬಳ್ಳಾರಿ (೦೨-೧೨), ಹುಸಗುಂದ (೦೨-೦೨) ಇಂದಿ (೧೨-೦೨) ಜಮ್ಮಿಬಿಂಡಿ (೦೨-೦೨), ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳ (೦೨-೧೨), ಮುಧೋಳ (೦೨-೧೨) ಹಾಗೂ ಸಿಂದಗಿ (೦೨-

೧೦) ಇದಲ್ಲದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯದ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನ, ಬಹುಮಾನ ಹಣ ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇಂಎಂ- ಎಜಿ, ಇಂಎಜಿ-ಎಎ ಮತ್ತು ಇಂಎಂ- ಎಎನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನು ಈ ಮುಂದೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಕೋಪ್ಪುಕೆ:ಗಳೆ.ಗಳಿ

ಯೋಜನೆ ಹೆಸರು	ಇಂಎಂ- ಎಜಿ		ಇಂಎಜಿ- ಎಎ		ಇಂಎಂ- ಎಎ	
	ಫಲಾನು ಭವಿಗಳು	ವೆಚ್ಚೆ (ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ)	ಫಲಾನು ಭವಿಗಳು	ವೆಚ್ಚೆ (ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ)	ಫಲಾನು ಭವಿಗಳು	ವೆಚ್ಚೆ (ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ)
ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಪ್ರಾವ್ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನ	೪,೦೯೬	೩.೪೫	೧,೫೮	೧.೫೨	೧೨೦	೨.೬೯
ಮೆಟ್ರಿಕ್ ನಂತರದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನ	೪೯೬	೨.೪೮	೫೦೮	೨.೪೬	೮೨೯	೨.೬೨
ಪ್ರತಿಭಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನ	೮೦	೦.೮೫	೪೦	೦.೫೦	೬೩	೦.೬೦
ಶ್ರುತಿ ರಿಯಾಯಿತಿ	೧೮,೦೦೦	೩೯.೬೬	೨೫,೦೫೬	೪೧.೬೫	೨೫,೪೦೪	೪೨.೬೪
ಅನಾಥಾಲಯಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯಧನ	೮೦	೨.೮೫	೬೬	೦.೬೬	೮೨	೦.೮೨
ಶೂಸಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನಿಲಯಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯಧನ	೧೮೬	೨.೨೦	೨೨೬	೪.೨೨	೨೪೫	೪.೨೫

ಪರಿಶ್ಲೇಷ ಪಂಗಡದ ಯುವಕರು ಸ್ವೀಕಾರಕ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಇಂಎಂ-ಆರ್ಥಿಕ ಕೆಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್ ಯುವಕರಿಗೆ ತರಬೇತಿಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರವು ೦.೬೫ ಲಕ್ಷ ರೂ. ಆರ್ಥಿಕ ಸೇರಿವು ನೀಡಿದೆ. ಇಂಎಂ-ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಇಂಎಂ ಯುವಕರಿಗೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡಲು ಆದ ವೆಚ್ಚೆ ೫.೨೫ ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಸ್ವಾಮಂಬಂ ಸಾಲದ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಎಂ-ಎಜಿನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ೨೦೦ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ಸೌಲಭ್ಯ ನೀಡಲು ಇಂ.೫ ಲಕ್ಷ ರೂ. ವೆಚ್ಚೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇಂಎಜಿ- ಎಎ ಹಾಗೂ ಇಂಎಂ- ಎಎನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ ೨೫ ಮತ್ತು ೩೫ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ಆದ ವೆಚ್ಚೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಇಂ.೬೮ ಲಕ್ಷ ರೂ. ಮತ್ತು ೨೫.೮೫ ಲಕ್ಷ ರೂ. ಗಳಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಚೈತನ್ಯ ಸಾಲದ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಎಂ- ಎಜಿ, ಇಂಎಜಿ- ಎಎ ಮತ್ತು ಇಂಎಂ- ಎಎ ನೇ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ, ೨೦೬, ೮೮೮ ಮತ್ತು ೨೨೬ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಗ್ರಲಿದ ವೆಚ್ಚೆ ೧೧.೮೨ ಲಕ್ಷ ರೂ. ೪೮.೬೬ ಲಕ್ಷ ರೂ. ಮತ್ತು ೪೧.೬೫ ಲಕ್ಷ ರೂ. ಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಕೋಷ್ಟಕಗಳು

ರಣಭಾಗ - ಇಲಿಂದ ರಣಭಾಗ - ಇಲಿಯಲ್ಲಿ ಘಲಾನುಭವಿಗಳ ಮತ್ತು ಅದ ವೆಚ್ಚು ದ ವಿವರ.

ಯೋಜನೆ	ರಣಭಾಗ - ಇ		ರಣಭಾಗ - ಈ		ರಣಭಾಗ - ಈ	
	ಘಲಾನುಭವಿಗಳೆಂಬೆಂದು ಗಳಿಸಿದ ಸಂಖ್ಯೆ	ಅದ ವೆಚ್ಚು (ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ)	ಘಲಾನುಭವಿಗಳೆಂಬೆಂದು ಗಳಿಸಿದ ಸಂಖ್ಯೆ	ಅದ ವೆಚ್ಚು (ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ)	ಘಲಾನುಭವಿಗಳೆಂಬೆಂದು ಗಳಿಸಿದ ಸಂಖ್ಯೆ	ಅದ ವೆಚ್ಚು (ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ)
ವಾಹನ ಬಾಲನೆ ತರಬೇತಿ	೩೦	೦.೫೯	೨೪	೦.೬೧	೪೮	೦.೨೪
ವೃತ್ತಿಪರ ತರಬೇತಿ (ರಣಭಾಗ - ಈ ರಲ್ಯು ಪ್ರಾರಂಭ)	--	--	೧೯	೦.೧೪	೩೫	೦.೫೦
ಗಣಕಯಂತ್ರ ತರಬೇತಿ	--	--	೧೦	೦.೧೬	೨೨	೦.೨೧
ಶಿಥ್ರಲಿಪಿಗಾರರಿಗೆ ತರಬೇತಿ	೪೨	೦.೨೦	೬೦	೦.೧೯	೪೨	೦.೨೨
ಮಹಿಳಾ ಕಲ್ಯಾಣ ಕೇಂದ್ರಗಳು	೧೫೦	೨.೧೬	೧೫೦	೨.೫೫	೧೫೦	೨.೧೨
ಹೊಲಿಗೆ ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರಗಳು	೪೦	೦.೨೫	೪೦	೦.೪೫	೪೦	೦.೨೨

ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿಸಂಖ್ಯಾತರ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿಹಿಂದುಳಿದ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಹೊಲಿಗೆ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ವಿವಿಧ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ರಣಭಾಗರಲ್ಲಿ ಬಾದಾಮಿ ಮತ್ತು ಬಾಗಲಕೋಟಗಳಲ್ಲಿ, ರಣಭಾಗ - ಇಲಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಡಿಯಲ್ಲಿ, ಇಂತಹ ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರತೀ ತರಬೇತಿದಾರರಿಗೆ ಮಾಹೆಯಾನ ಒಟ್ಟು ರೂ.೧೫೦ ವೆತನವನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ರಣಭಾಗ ರಿಂದ ಮಾಹೆಯಾನ ಒಟ್ಟು ರೂ.೧೫೦ ಎಂಬ ಏರಿಸಲಾಯಿತು. ರಣಭಾಗ - ಇಲಿನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಇಂ ಮಹಿಳೆಯರು ಹಾಗೂ ರಣಭಾಗ - ಇಲಿನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಇಂ ಮಹಿಳೆಯರು ತರಬೇತಿ ಪಡೆದು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಇಲಕ್ಷ ರೂ.೨೫೦ ಲಿನ ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ೨೫೦ ಮತ್ತು ೨೬೦ ವೆಚ್ಚು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಜಿಲ್ಲಾ ಕಾನೂನು ನೆರವು ಸಮಿತಿ

ಪರಿಶ್ವ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶ್ವ ಪಂಗಡ ಜನರಿಗೆ ಉಚಿತ ಕಾನೂನು ನೀಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಕಾನೂನು ನೆರವು ಸಮಿತಿಯ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಂತರಾಜಾಲಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜೀನಾಮೆ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿ ವರ್ಕೆಲರ ಶುಲ್ಕ ಮತ್ತು ಕೋಷ್ಟಕ ಸ್ವಾಂಧ್ರ ಶುಲ್ಕಗಳನ್ನು ಇಲಾಖೆಯು ಭರಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವು ರಾಜೀನಾಮೆ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ. ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಇಂ ಘಲಾನುಭವಿಗಳಿಗಾಗಿ ೨೫೦ ರೂ.ಗಳನ್ನು ವೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದೆ. ಕಳೆದ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಘಲಾನುಭವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತು ವೆಚ್ಚು ದ ವಿವರವನ್ನು ಈ ಮುಂದೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ:೧೯.೧೪

ವರ್ಷ	ಫಲಾನುಭವಿಗಳು	ವರ್ಚ್ಚೆ (ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ)
೧೯೬೪- ೬೫	೨೮	೦.೫೬
೧೯೬೫- ೬೬	೪೫	೦.೫೧
೧೯೬೬- ೬೭	೨೭	೦.೫೫

ಪರಿಶ್ವ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶ್ವ ವರ್ಗಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮ

ಈ ನಿಗಮವು ಪರಿಶ್ವ ಜಾತಿ ಹಾಗೂ ಪರಿಶ್ವ ಪಂಗಡದ ಕಮ್ಬಡವರ ಅಧಿಕ ಸ್ಥಿರಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ೧೯೬೪ ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತು. ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಕಭೇರಿಯು ೧೯೬೪ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ನಿಗಮವು ಪರಿಶ್ವ ಜಾತಿ ಹಾಗೂ ಪರಿಶ್ವ ಪಂಗಡಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಹಾಗೂ ಸ್ವಂತ ಉದ್ಯೋಗ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಹರಾದವರಿಗೆ ತಲ್ಲಾ ಮೂರು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ಹಾಗೂ ಶೇಕಡಾ ನಾಲ್ಕು ರಬ್ದಿಯಂತೆ ಗರಿಷ್ಟು ೫೨೫೦ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಬೀಜ ಧನವನ್ನಾಗಿಯೂ ನೀಡಿ, ಉಳಿದ ಹಣವನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಮೂಲಕ ವಿತರಿಸುತ್ತದೆ. ನಿಗಮಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿ ಫಲಾನುಭವಿಗೆ ಗಂ ಸಾವಿರ ರೂ.ಗಳಿಂದ ೫೫ ಸಾವಿರ ರೂ.ವರೆಗೆ ಸಾಲಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಪರಿಶ್ವ ಜಾತಿ ಹಾಗೂ ಪಂಗಡದ ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಜಮೀನು ಖರೀದಿಸಲು ಗರಿಷ್ಟು ಸಾಲದ ಮಿತಿ ೨೦,೦೦೦ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿ, ಇದರ ಶೇಕಡಾ ೫೦ ರಷ್ಟನ್ನು ಸಹಾಯಧನವನ್ನಾಗಿ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ನೀರಾವರಿ ಕೊಳೆವೆ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸಲು ಅಧಿಕ ನೆರವು ನೀಡಲು, ವಾಹನ ಬಾಲನೆ, ರೇಡಿಯೋ ಹಾಗೂ ದೂರದರ್ಶನ ರಿಪೇರಿ, ಕೈಮಗ್ನಿ, ಚರ್ಮಗಾರಿಕೆ, ಸೈಕಲ್ ರಿಷ್ಟ್, ಇದೇ ಮುಂತಾದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಸಹ ನಿಗಮ ನೀಡುವುದು.

ನಿಗಮವು ೧೯೬೪-೬೫ನೇ ಸಾಲಿನಿಂದ ೧೯೬೬-೬೭ಸಾಲಿನವರೆಗೆ ವಿವಿಧ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಿಯಲ್ಲಿ ಸಾದಿಸಿದ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಈ ಮುಂದಿನ ಕೋಷ್ಟಕಗಳಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ:೧೯.೧೫ ಭೂ ಒಡೆತನ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ

	ವರ್ಷ	ಫಲಾನುಭವಿಗಳು	ವರ್ಚ್ಚೆ (ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ)
ಪರಿಶ್ವ ಜಾತಿ	೧೯೬೪- ೬೫	೨೫೨	೨೧.೦
	೧೯೬೫- ೬೬	೪೪೨	೫೮.೪
	೧೯೬೬- ೬೭	೪೪೨	೫೦.೫೧
ಪರಿಶ್ವ ವರ್ಗ	೧೯೬೪- ೬೫	ಮಾಹಿತಿ ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ	೫೮
	೧೯೬೫- ೬೬	"	೫೮
	೧೯೬೬- ೬೭	೪೪೨	೮೨.೬

ಸ್ವಯಂ ಉದ್ಯೋಗ ಯೋಜನೆ

ಪರಿಶ್ಲೇಷಣೆ	೧೬೬೪-೬೫	೧,೨೨೭	೪೨.೨೬
	೧೬೬೫-೬೬	೧,೨೩೫	೨೮.೫೫
	೧೬೬೬-೬೭	೧,೨೫೬	೬೫.೪೭
ಪರಿಶ್ಲೇಷಣೆ	೧೬೬೪-೬೫	೬೦	೧.೨೬
	೧೬೬೫-೬೬	೧೫೨	೪.೬೫
	೧೬೬೬-೬೭	೧೦೪	೪.೫೨

ಸ್ವಾಯಂ ಕರ್ಮಚಾರಿಗಳ ಅವಲಂಬಿತರ ಸ್ವಸ್ವರ್ವಸ್ಥಿ ಯೋಜನೆ

	೧೬೬೪-೬೫	೬೨	೨.೨೬
	೧೬೬೫-೬೬	೧೮೨	೨೨.೫೨
	೧೬೬೬-೬೭	೦೬	೦.೬೦

ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕಾಗಿ ನೆರವು ಯೋಜನೆ

	೧೬೬೪-೬೫	೨೦೦	೧.೦೦
	೧೬೬೫-೬೬	೨೬೨	೧.೨೫
	೧೬೬೬-೬೭	೨೦೪	--

ತರಬೇತಿ ಯೋಜನೆ

	ವರ್ವೆ	ಘಲಾನುಭವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ವೆಚ್ಚ (ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ)
	೧೬೬೪-೬೫	೧೮೪	೨.೬೮
	೧೬೬೫-೬೬	೪೦೬	೨.೬೭
	೧೬೬೬-೬೭	೨೦೪	--

ಗಂಗಾ ಕಲ್ಯಾಣ ಯೋಜನೆ

		ಕೊರೆದ ಸಫಲ ಕೊಳ್ಳವೆ ಬಾವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಜಮೀನು ನೀರಾವರಿಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿರುವುದು (ಎಕರೆಗಳಲ್ಲಿ)
ಪರಿಶ್ಲೇಷಣೆ	೧೬೬೫-೬೬	೪೦೯	೧,೦೦೦
	೧೬೬೬-೬೭	೪೨೯	೧,೧೦೦
ಪರಿಶ್ಲೇಷಣೆ	೧೬೬೫-೬೬	೧೨	೪೦
	೧೬೬೬-೬೭	೨೧	೪೫

ಉಚಿತ ಪಂಪ್‌ಸಿಟ್ ಯೋಜನೆ		
ವರ್ವೆ	ವಲಾಸುಭವಿಗಳು	ವರ್ವೆ
೧೯೬೫-೬೬	೨೨	ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ರೂ.೧೦ ಸಾವಿರಬೆಲೆಯ ಪಂಪ್ ಹಾಗೂ ಇತರೆ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಉಚಿತವಾಗಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.
೧೯೬೬-೬೭	೦೯	ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಸುಮಾರು ೪೦ ಸಾವಿರ ಬೆಲೆಯ ಪಂಪ್ ಹಾಗೂ ಇತರೆ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಉಚಿತವಾಗಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರ ಕಲ್ಪನೆ

ಹನ್ನೆರಡನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಬಸವನ್ನಾನವರು ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಕೆಯ ಅಂದೋಲನವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಆಧುನಿಕ ರೀತಿಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಅನೇಕರು ಸಂಘಾಳಿತಗೊಂಡು ಸಮಾನತೆಗಾಗಿ ಒತ್ತಾಯಿಸಲು ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಈ ಅಂದೋಲನವು ಇತರೆಡೆಗಳಂತೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ವ್ಯಾಪಕವಾಯಿತು. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗವಾತಾಗಳಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ನೀಡಬೇಕಾದ ಮೀಸಲಾತಿಯನ್ನು ನಿರ್ದ್ರಿಸಲು ಕಾಕ ಕಾಲೇಲ್‌ಕರ್ರ್ ಅಯೋಗವನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿತು. ಆದರೆ ಇದರ ಶಿಥಾರಸು ಶೈಕ್ಷಿಕರವಾಗಿರಲಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡಲು ರಾಜ್ಯಗಳು ಸೂಕ್ತ ಅಯೋಗಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಆದೇಶ ನೀಡಿತು. ೧೯೬೮ರಲ್ಲಿ ಕನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು ಒಂದು ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿ, ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳು, ಪರಿಶ್ವ ಜಾತಿಗಳು, ಪರಿಶ್ವ ಪಂಗಡಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೇ. ೨೫ರಷ್ಟು ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಮೀಸಲಿದುವಂತೆ ಆದೇಶ ನೀಡಿತು. ಈ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಆಜ್ಞೆ ಹೊರಡಿಸಿ ವಿದ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಶೇ. ೧೫ ರಷ್ಟು ಮೀಸಲಾತಿ ಇರಬೇಕೆಂದು ಘೋಷಿಸಿತು. ಈ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಅನೂಚಿತಗೊಳಿಸಲಾಗಿ ೧೯೬೯ ರಲ್ಲಿ ಡಾ.ಆರ್. ನಾಗನಗಾಡರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿತು. ಈ ಸಮಿತಿಯ ಶಿಥಾರಸಿನ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರವು ೧೯೬೭ ರಲ್ಲಿ ಹೊರಡಿಸಿದ ಮೀಸಲಾತಿ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ೧೯೬೯ರಲ್ಲಿ ಶೇಷ್ಟ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಅನೂಚಿತಗೊಳಿಸಿತು. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ೧೯೬೯ರಲ್ಲಿ ಎಲ್.ಜಿ. ಹಾವನೂರ್ ರವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಕನಾಟಕ ಹಿಂದುಳಿದ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ೧೯೬೯ರಲ್ಲಿ ಎಲ್.ಜಿ. ಹಾವನೂರ್ ರವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಕನಾಟಕ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದ ಆಯೋಗವನ್ನು ರಚಿಸಿತು. ಇದರ ಶಿಥಾರಸಿನಂತೆ ೧೯೬೯ರಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಮತ್ತು ಈ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಸೂಚಿಸಿರುವಂತೆ ಏದು ಗುಂಪಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿ ಮೀಸಲಾತಿಯನ್ನು ನಿಯಮಿಸಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ: ೧೯.೧೫

		ತೇಕದ ಮೀಸಲಾತಿ ಸಂಖಾನದ ವಿಧಿ	
ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳು	ವಲ್ಲಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಂದ ಕುಟುಂಬದ ವಾರ್ಷಿಕ ಆದಾಯ	೧೫ (ಇ)	೧೬ (ಇ)
‘ಅ’ ಗುಂಪು	ಆದಾಯ ಮಿತಿ ಇಲ್ಲ	೫	೫
‘ಬಿ’ ಗುಂಪು	ರೂ. ೧೦,೧೦೦ ವರೆಗೆ	೧೫	೧೬
‘ಸಿ’ ಗುಂಪು	ರೂ. ೧೦,೧೦೦ ವರೆಗೆ	೧೬	೧೬
‘ಡಿ’ ಗುಂಪು	ರೂ. ೧೦,೧೦೦ ವರೆಗೆ	೬	೧೧
‘ಇ’ ಗುಂಪು (ಹಿಂದುಳಿದ ವಿಶೇಷ ಗುಂಪು)	ರೂ. ೪,೧೦೦ ವರೆಗೆ	೫	೫

ಅಲ್ಲ ಸಂಖ್ಯಾತರ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟಿದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಕಭೇರಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು. ಇದರ ಮುನ್ನ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲ ಸಂಖ್ಯಾತರ ಕಲ್ಪಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸಮಾಜ ಕಲ್ಪಾಣ ಇಲಾಖೆಯೇ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಎಲ್.ಜಿ. ಹಾವೆನೊರ್ ಆಯೋಗದ ವರದಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದ್ದ ಸರ್ಕಾರದ ಅಜ್ಞೆಯನ್ನು ಉಚ್ಚಾನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನಾಸಣಾಗಿ, ಉಚ್ಚಾನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಒಂದು ಮುಚ್ಚೆ ಇಕೆಯನ್ನು ನೀಡಿ, ಕರ್ನಾಟಕದ ವರದನೇ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಆಯೋಗವನ್ನು ಜಿಸ್ಟಿಎಸ್ ಬಿ. ವೆಂಕಟಪ್ಪಾಮಿ, ಅವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿತು. ಹಾಗೂ ಈ ಸಮಿತಿಯು ಇಟಾರಲ್ಲಿ ತನ್ನ ವರದಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿತು. ಆದರೆ ಕಾರಣಾಂತರಗಳಿಂದ ಸರ್ಕಾರವು ಇದನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸದೆ ಒಂದು ಮಧ್ಯಂತರ ಅಜ್ಞೆಯನ್ನು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಅನ್ವಯಿಸಿ, ಹೊರಡಿಸಿ, ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿ ‘ಬಿ. ಚಿನ್ನಪ್ಪರೆಡ್ವಿ ಏಕವ್ಯಕ್ತಿ ಆಯೋಗ’ವನ್ನು ರಚಿಸಿತು. ಈ ಆಯೋಗವು ಇಟಾರಲ್ಲಿ ವರದಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದರೂ, ಸರ್ಕಾರ ಇದನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸದೆ ಮಧ್ಯಂತರ ಸರ್ಕಾರ ಅಜ್ಞೆಯನ್ನೇ ಮುಂದುವರೆಸಿತು. ಈ ಅಜ್ಞೆಯನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳನ್ನು ಈ ಶೇಳಗೆ ಸೂಚಿಸಿರುವಂತೆ ಏಕು ಗುಂಪುಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿ ಭಾರತ ಸರ್ವೋಚ್ಛೇದ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ನೀಡುವ ತೀರ್ಪಿಗೊಳಿಸಿದ್ದು ಮೀಸಲಾತಿಯನ್ನು ನೀಡಿದೆ.

ಪ್ರ.ವರ್ಗ	ಶೇ.೬
ಪ್ರ.ವರ್ಗ (ಎ)	ಶೇ.೧೫
ಪ್ರ.ವರ್ಗ (ಬಿ)	ಶೇ.೬
ಪ್ರ.ವರ್ಗ (ಎ)	ಶೇ.೬
ಪ್ರ.ವರ್ಗ (ಬಿ)	ಶೇ.೫
ಪರಿಶ್ಲೋಕ ಜಾತಿ	ಶೇ.೧೫
ಪರಿಶ್ಲೋಕ ಪಂಗಡ	ಶೇ.೨

ಪರಿಶ್ರಮೆ ಜಾತಿ, ಪರಿಶ್ರಮೆ ವಂಗಡ ಮತ್ತು ಪ್ರವರ್ಗೆ ಇರ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ, ರಾಜ್ಯಾಧಿನ ಸೇವೆಗಳಲ್ಲಿನ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಸ್ವಾಯತ್ತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಅನುದಾನಿತ, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ನೇಮಕಾತಿ ಮೀಸಲಾತಿಯ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆಯಲು ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯ ತಂಡ ತಾಯಿ ಅಥವಾ ಪೋಷಕರು ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಉದ್ದೋಣ ಅಥವಾ ಸ್ಥಿರಾಸ್ಥಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅರ್ಹರಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂದರೆ,

- (೧) ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯ ತಂಡ ತಾಯಿ ಅಥವಾ ಪೋಷಕರು ಸರ್ಕಾರದ ಒಂದನೇ ದಜ್ರೆಯ ಅಥವಾ ಎರಡನೇ ದಜ್ರೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ತತ್ವಮಾದ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ ಖಾಸಗಿ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಉದ್ದೋಣಿಯಾಗಿದ್ದು ಎರಡನೇ ದಜ್ರೆ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವ ವೇತನ ಶ್ರೇಣಿಗಿರುವ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲದ ವೇತನ ಶ್ರೇಣಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೆ, (ವೇತನ ಶ್ರೇಣಿ ರೂ. ೨೦೫೦- ೬೫೫೦)
- (೨) ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯ ತಂಡ ತಾಯಿ ಅಥವಾ ಪೋಷಕರು ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆ ಪಾವತಿದಾರರಾಗಿದ್ದಾರೆ.
- (೩) ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯ ತಂಡ ತಾಯಿ ಅಥವಾ ಪೋಷಕರು ಮಾರಾಟ ತೆರಿಗೆ ಪಾವತಿದಾರರಾಗಿದ್ದಾರೆ
- (೪) ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯ ತಂಡ ಅಥವಾ ಪೋಷಕರು ಇವರಲ್ಲಿ ಯಾರೋಬ್ಬರೂ ಅಥವಾ ಇಬ್ಬರೂ ಸೇರಿ ಈ ಹಕ್ಕೇರೂ ಮಳೆಯಾಧಾರಿತ ಅಥವಾ ಒಬಳಪೂರ್ವಿ ಅಥವಾ ತತ್ವಮಾನವಾದ ಇದರೇ ಜಮಿನು ಹೊಂದಿದ್ದರೆ ಮತ್ತು ಮೇಲ್ಮೂರೆ ವರ್ಗೆ ಇ, ಇ(ಎ), ಇ(ಬಿ), ಇ(ಎ) ಮತ್ತು ಇ(ಬಿ) ಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ವೇಕರಿಸಲಾದ ಜಾತಿಗಳ ಪಟ್ಟಿಯು ಆದೇಶ ಸಂಖ್ಯೆ ಸಂಕೀರ್ಣ ಗಳಿಂ ಬಿಸಿವ ಇಂದಿನಾಂತರ ೧೨.೦೯.೧೯೬೪ರ ಅನುಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ವಜಾತಿಗಳಿಗೆ ಭಾರತ ಸಂಖ್ಯಾನದ ಇ(ಇ)ರ ಅನ್ವಯ ನೇಮಕಾತಿ ಮೀಸಲಾತಿ ಅನ್ವಯಿಸುವುದು.

ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು

ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿನ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲ ಸಂಖ್ಯಾತರ ಇಲಾಖೆಯು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲು ಮತ್ತು ಅವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯಕವಾಗುವಂತೆ ಇಲಾಖೆಯು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನಿಲಯಗಳ ಸೌಲಭ್ಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನಿಲಯಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುತ್ತಿರುವವರಿಗೆ ಪ್ರೇರಣೆಹ ಧನ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನ ಇವೇ ಮುಂತಾದ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲದಿಗಿಸಿದೆ. ಇದಲ್ಲದ ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಪೂರ್ವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನಿಲಯಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಹಾಸಿಗೆ ಹೊದಿಕೆಗಳನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವುದು, ಸ್ವಯಂ ಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನಿಲಯದ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಅನುದಾನ ನೀಡುವುದು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನಿಲಯಗಳಿಗೆ ಶೀಲಾ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು, ಬೆರಳಚ್ಚು ಮತ್ತು ಶೀಫ್ರಲಿಪಿಯನ್ನು ಅಭಾಸ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ವೇತನ ನೀಡುವುದು ಇವೇ ಮುಂತಾದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಇಲಾಖೆಯ ವರ್ತಿಯಿಂದ ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

ಇಲಾಖೆಯು ಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನಿಲಯಗಳ ತಾಲೂಕುವಾರು ಹಂಚಿಕೆ ಈ ರೀತಿ ಇತ್ತು. ಬಾಡಾಮಿ (ಇ), ಬಾಗಲಕೋಟಿ (ಇ), ಬಸವನ ಬಾಗೇವಾಡಿ(ಲ), ಬಿಜಾಪುರ (ಕ), ಬೀಳಗಿ (ಇ), ಮನಗುಂದ (ಇ), ಇಂಡಿ (ಇ), ಜಮಿಂದಿ (ಇ), ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳ (ಇ), ಮುಧೋಳ (ಇ) ಮತ್ತು ಸಿಂದಗಿ (ಇ) ಇದ್ದವು.

ದೇವದಾಸಿ ಪದ್ಧತಿ

ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಹಾನಿಕರವಾದ ಹಾಗೂ ಮಹಾ ಪಿಡುಗಾದ ದೇವದಾಸಿ ಪದ್ಧತಿಯ ನಿರ್ಮಾಲನೆಗಾಗಿ ಕಾಕಾ ಕಾಶಾಂಕಾನೀಸರು (ಗಣೇಶ ಗೋವಿಂದ ಕಾಶಾಂಕಾನೀಸಲು) ಅಹನ್ವಿತಿ ದುಡಿದರು. ಬಸವೀ ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟ ಹೆಂಗಸರು ಮಾನಸಿಕ ಹಾಗೂ ದೈಹಿಕ ತೊಳಿಲಾಟದಲ್ಲಿ ಕಾಮ ಪಿಪಾಸುಗಳ ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಬಲಪಶುಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಇವರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಾಫ್ ನಮಾನಗಳಿರಲಿಲ್ಲ. ಇವರೆಡನೆ ಗಂಡಸರಿಗೂ ಇವರನ್ನು ಮಾನವೀಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುವ ಹೃದಯವಂತಿಕೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಹೆಂಗಸರನ್ನು ಯಾರೂ ಮದುವೆಯಾಗುವದಿರಲಿ, ಮಯ್ಯಾದಸ್ಥರ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ ನೀಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಮಂದಿಯಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವ ಮಹತ್ವಾರ್ಥವನ್ನು ಕಾಕಾರವರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಂಡರು. ದೇವದಾಸಿಯರಿಗೆ ವೈವಾಹಿಕ ಸಾಫ್ ನವನ್ನು ಕೌಟುಂಬಿಕ ಸುಖವನ್ನು ನೀಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ವಿವಾಹಗಳನ್ನೇ ಪ್ರದಾನಿಸಿದರು. ಕೇಲಕಾಲದ ನಂತರ ಇವರ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಧನ ಸಹಾಯವನ್ನೂ ನೀಡಿತು. ಮಾಡ್ರಾನ್ ರಿಪೂರ್, ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅನಿಷ್ಟ ಪದ್ಧತಿಯಾದ ದೇವದಾಸಿ ವಿರುದ್ಧ ಆಂದೋಲನಕಾರಿ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಬರೆದರು. ವಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿ ಇಂಡಿಯಾ ಸುಮಾರಿನಲ್ಲಿ ಅಹಲ್ಯೋದ್ಧಾರ ಮಂದಿರ, ಹರಿಜನ ಬಾಲಿಕಾಶ್ರಮ (ಇಂಡಿಲ) ಹಾಗೂ ಹರಿಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಗೃಹಗಳನ್ನು (ಇಂಡಿಲ) ಸಾಫ್ ಹಿಸಿಸಿದರು. ಇದೇ ಸುಮಾರಿಗೆ ದೇವದಾಸಿ ಪದ್ಧತಿ ನಿರ್ಮಾಲನ ಕಾಯ್ದು ಚಾರಿಯಾಯಿತು.

ದೇವದಾಸಿಯರ ಪುನರ್ವಸತಿಗಾಗಿ ಕಾಕಾರವರು ಕೈಗೊಂಡ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಘ್ರಾಣಾರಿ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಹಲವಾರು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಇದೇ ರೀತಿಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡು, ಸರ್ಕಾರಿ ಧನ ಸಹಾಯ ಯಾಚಿಸಿದವು. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರ ನೀಡಿದ ಧನ ಸಹಾಯ ಇವುಗಳಿಗೆ ಸಾಲದೆ ಬಂದಾಗ ಅನ್ಯಮಾರ್ಗವಿಲ್ಲದೆ ಹಣ ಸಂಪಾದನೆಗಾಗಿ ಇವರನ್ನು ಪುನಃ ಹಳೆಯ ದಂಢೆಗೆ ತಳ್ಳಿದ್ದು ದುರ್ದೇವ. ಇದರಿಂದ ಮನನೋಂದ ಕಾಶಾಂಕಾನೀಸಲು ತಮ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ವಿದಾಯ ಹೇಳಿದರು.

ದೇವದಾಸಿ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಮಹಿಳೆಯನ್ನು ವಿಮುಕ್ತಿಗೊಳಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಪರಿಶ್ವ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶ್ವ ಪಂಗಡದ ನಿಗಮವು ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತಂದಿದೆ. ದೇವದಾಸಿ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ತೊರೆದು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಸ್ವಾವಲಂಬಿಗಳಾಗಿ ಜೀವಿಸಲು ಹಾಗೂ ಸ್ವಂತ ಉದ್ಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಲು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಶೇಕಡ ಜಂರಷ್ಟು ಅಂದರೆ ಗರಿಷ್ಟ ಒಂದು ರೂ. ವರೆಗೆ ಸಹಾಯಧನ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಉಳಿದ ಹಣವನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕು ಸಾಲರ್ಯಾಪದಲ್ಲಿ ನೀಡುತ್ತಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಭೂ ಒಡತೆನ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಹಾ ದೇವದಾಸಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದು, ಪ್ರತಿಫಲಾನುಭವಿಗೆ ಒಂದು ರೂ. ಪರೆಗೆ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲಾಗುವುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ ಜಂರಷ್ಟು ಅಂದರೆ ಗರಿಷ್ಟ ಒಂದು ರೂ. ಸಹಾಯಧನ, ಉಳಿದ ಶೇಕಡ ಜಂರಷ್ಟು ಬೀಜ ಧನ ಸಾಲವಾಗಿರುವುದು.

ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದ ಮಹಿಳೆಯರು ಹೊಲಿಗೆ ಕೈತ್ತೆಡಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿ ಹೊಂದಿ ತಮ್ಮ ಜೀವನೋಪಾಯವನ್ನು ನಡೆಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಾದಾಮಿ ಮತ್ತು ಬಾಗಲಕೋಟಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಲಿಗೆ ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಿವೆ. ಇಂಡಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಲಿಗೆ ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರ ಪೋಂಡು ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಮತ್ತು ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ಇಲಾಖೆಯ ಜಿಲ್ಲಾ ಧಿಕಾರಿಯು ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರತಿ ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಇಂ ಮಹಿಳೆಯರು ತರಬೇತಿ ಪಡೆದಿದ್ದು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರತಿ ಮಹಿಳೆಗೆ ರೂ. ಒಂದು ರೂ. ಶಿಷ್ಟವೇತನ ನೀಡಲಾಗುವುದು. ಇಲಾಖೆ ಬಾದಾಮಿ, ಬಾಗಲಕೋಟಿ ಮತ್ತು ಇಂಡಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಡಿಯಲ್ಲಿ

ರಲ್ಲಿ ಅಂ ಮಹಿಳೆಯರು ತರಬೇತಿ ಪಡೆದಿದ್ದು, ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ತರಬೇತಿ ಪಡೆದವರಿಗೆ ಒಂದು ಉಚಿತವಾಗಿ ಒಂದು ಹೊಲಿಗೆಯಂತ್ರವನ್ನು ನೀಡಿತು.

ಕನಾಟಕ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮ

ಕನಾಟಕ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಅಯೋಗದ ಶಿಥಾರಸಿನಂತೆ ಇಂದ್ರಲ್ಲಿ 'ಕನಾಟಕ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲ ಸಂಖ್ಯಾತರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮ (ನಿ)' ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದು, ಅದರ ಜಿಲ್ಲೆ ಮಟ್ಟದ ಕಭೇರಿಯು ಆಗಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಯನ್ ವಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿಸಂಖ್ಯಾತರ ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಇಲಾಳರಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮವು ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತು. ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮದಿಂದ 'ಕ್ಷೇತ್ರನ್' ಮಾರ್ಚಿನ್ ಹಣದ ಸಾಲ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದ ಎ.ಬಿ.ಸಿ. ಮತ್ತು ಡಿ. ಗುಂಪಿನವರೆಗೆ ವಾರ್ಷಿಕ ಆದಾಯ ೬,೦೦೦ ರೂ.ಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆ, ವ್ಯಾಪಾರ ಮತ್ತು ಸೇವಾ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಸಾಲಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ಸಾಲವನ್ನು ನೀಡಲಾಗುವುದು. ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಸಾಲ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ, ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ಸಾಲವನ್ನು ನೀಡಲಾಗುವುದು. ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಸಾಲ ಮಂಜೂರು ಮಾಡುವ ೫,೦೦೦ ರೂ.ವರೆಗಿನ ಸಾಲಕ್ಕೆ ಶೇ. ೮ರಷ್ಟನ್ನು ೫,೦೦೦ ರಿಂದ ೧೦,೦೦೦ ರೂ.ವರೆಗಿನ ಸಾಲಕ್ಕೆ ಶೇ. ೨೦ರಷ್ಟನ್ನು ಮತ್ತು ೧೦,೦೦೦ ರಿಂದ ೧೫,೦೦೦ ರೂ. ವರೆಗಿನ ಸಾಲಕ್ಕೆ ಶೇ. ೨೦ರಷ್ಟನ್ನು ಮಾರ್ಚಿನ್ ಹಣವಿಂದು ನಿಗಮದಿಂದ ನೀಡಲಾಗುವುದು. ಇದಲ್ಲದೆ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ನಿರುದ್ಯೋಗಿ ಯುವಕರಿಗೆ ಕುಟುಂಬದ ವಾರ್ಷಿಕ ಆದಾಯ ೩೦೦೦ ರೂ.ಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇರುವವರಿಗೆ ಅಟೋರಿಷ್ಟ್, ಲಘು ಮತ್ತು ಭಾರಿ ವಾಹನಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲು ತರಬೇತಿನೀಡಿ ಪರವಾನಿಗೆ ಸಹಾ ಕೊಡಿಸಲಾಗುವುದಲ್ಲದೆ, ತರಬೇತಿಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ ೨೦೦ ರೂ.ಗಳ ಶಿಕ್ಷೆ ವೇತನವನ್ನು ನೀಡಲಾಗುವುದು. ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಇಂಡಿಯನ್ ಸಾಲನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ತಾಲೂಕುಗಳಿಂದ ಇಂದ್ರಾಂತಿ ನಿರುದ್ಯೋಗಿ ಯುವಕರಿಗೆ ಅಂಗಿಂತ ವಾಹನ ಚಾಲನೆ ತರಬೇತಿಗಾಗಿ ೪೫,೦೦೦ ರೂ. ವೆಚ್ಚೆಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಸಾಲನಲ್ಲಿ ಇದೇ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಗಂಗೆ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಇಂದ್ರಾಂತಿ ಪರ ತರಬೇತಿಗಾಗಿ ಆದ ವೆಚ್ಚೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಇಂದ್ರಾಂತಿ ಮತ್ತು ಇಂಡಿಯನ್ ಸಾಲದ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಇಂಡಿಯನ್ ಸಾಲದ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ ಸಂಖ್ಯಾತರ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದ ಅವರ ಕುಟುಂಬ ವಾರ್ಷಿಕ ಆದಾಯ ಇಟ್,೦೦೦ ರೂ.ಗಳಿಗಿಂತ ಏರೆದೆ ಇರುವ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಕುಶಲಕರ್ಮ, ವ್ಯಾಪಾರ, ಸೇವಾ ಉದ್ದೀಪು ಮುಂತಾದ ಉದ್ಯೋಗಗಳಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ಸಾಲ ನೀಡಲಾಗುವುದು. ೫೦೦೦ ರೂ.ವರೆಗಿನ ಸಾಲಕ್ಕೆ ಶೇ. ೨೦ರಷ್ಟನ್ನು ೫೦೦೦ ರೂ.ನಿಂದ ೧೦,೦೦೦ ವರೆಗಿನ ಸಾಲಕ್ಕೆ ಶೇ. ೨೦ರಷ್ಟನ್ನು, ೧೦,೦೦೦ ರೂ.ನಿಂದ ೫೦,೦೦೦ ರೂ.ವರೆಗಿನ ಸಾಲಕ್ಕೆ ಶೇ. ೨೦ ರಷ್ಟನ್ನು ಮಾರ್ಚಿನ್ ಹಣವನ್ನಾಗಿ ನಿಗಮದಿಂದ ನೀಡಿ ಈ ಹಣಕ್ಕೆ ಶೇ. ೪ರಂತೆ ವಾರ್ಷಿಕ ಬಡ್ಡಿ ವಿಧಿಸಲಾಗುವುದು. ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಇಂಡಿಯನ್ ಸಾಲ ಮತ್ತು

ಕನಾಟಕ ಅಲ್ಲಿಸಂಖ್ಯಾತರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮ

ಕನಾಟಕ ಅಲ್ಲಿಸಂಖ್ಯಾತರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮವು ಇಲಾಳರಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಮತ್ತೆಯ ಅಲ್ಲ ಸಂಖ್ಯಾತಾದ ಮುಸ್ಲಿಮರು, ಕ್ರೀಸ್ತರು, ಜ್ಯೋತಿಂಧರು, ಬೌದ್ಧರು, ಸಿಖಿರು ಮತ್ತು ಪಾಸಿಂಗಗಳ ಏಳಿಗಳಾಗಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತು. ಇದರ ಮೂಲಕ 'ಸ್ವಾವಲಂಬನ' ಮಾರ್ಚಿನ್ ಹಣದ ಸಾಲದ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ ಸಂಖ್ಯಾತರ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದ ಅವರ ಕುಟುಂಬ ವಾರ್ಷಿಕ ಆದಾಯ ಇಟ್,೦೦೦ ರೂ.ಗಳಿಗಿಂತ ಏರೆದೆ ಇರುವ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಕುಶಲಕರ್ಮ, ವ್ಯಾಪಾರ, ಸೇವಾ ಉದ್ದೀಪು ಮುಂತಾದ ಉದ್ಯೋಗಗಳಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ಸಾಲ ನೀಡಲಾಗುವುದು. ೫೦೦೦ ರೂ.ವರೆಗಿನ ಸಾಲಕ್ಕೆ ಶೇ. ೨೦ರಷ್ಟನ್ನು ೫೦೦೦ ರೂ.ನಿಂದ ೧೦,೦೦೦ ವರೆಗಿನ ಸಾಲಕ್ಕೆ ಶೇ. ೨೦ರಷ್ಟನ್ನು, ೧೦,೦೦೦ ರೂ.ನಿಂದ ೫೦,೦೦೦ ರೂ.ವರೆಗಿನ ಸಾಲಕ್ಕೆ ಶೇ. ೨೦ ರಷ್ಟನ್ನು ಮಾರ್ಚಿನ್ ಹಣವನ್ನಾಗಿ ನಿಗಮದಿಂದ ನೀಡಿ ಈ ಹಣಕ್ಕೆ ಶೇ. ೪ರಂತೆ ವಾರ್ಷಿಕ ಬಡ್ಡಿ ವಿಧಿಸಲಾಗುವುದು. ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಇಂಡಿಯನ್ ಸಾಲ ಮತ್ತು

೧೯೪೫-೬೬ನೇ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಸೌಲಭ್ಯದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಕ್ರಮವಾಗಿ ೨೦೬ ಮತ್ತು ೨೫೯ ಆಗಿದ್ದು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ತಾಗಿಲಿದ ವೆಚ್ಚು ಕ್ರಮವಾಗಿ ೬.೨ ಲಕ್ಷ ರೂ. ಮತ್ತು ೧೨.೬೧ ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಾಗಿವೆ.

ನವೋದಯ ಮಾಡರಿ ವಸತಿ ಶಾಲೆಗಳು

ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಮತ್ತು ಪ್ರೌಢಶಾಶಾ ಶಿಕ್ಷಣದ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ, ಉತ್ತಮ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಜಿಲ್ಲೆ ನವೋದಯ ಮಾಡರಿಯ ವಸತಿಶಾಲೆಗಳ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಎರಡು ವಸತಿ ಶಾಲೆಗಳು ಮುಂದೋಳ್ಳ ಮತ್ತು ಹೊತ್ತಿ (೩೦ಡಿ ತಾಲೂಕು) ಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಈ ವಸತಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಏದನೆಯ ತರಗತಿಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಗಂನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರತೀ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೪೦ ಮತ್ತು ೫೫ಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ, ಪ್ರವೇಶಾವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರವೇಶ ಬಯಸುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸ್ವಧಾರಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡ ಹಾಗೂ ಅಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲಾಗುವುದು. ಹತ್ತಿರಿಂದ ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷದ ಒಳಗಿನ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ೪ ನೇ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತೀರ್ಣರಾದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪ್ರವೇಶಕ್ಕೆ ಅರ್ಹರು. ಈ ವಸತಿ ಪ್ರತೀ ಮಾಸುವಿಗೆ ಆಹಾರದ ವೆಚ್ಚು ಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಹೆಯಾನ ೨೦೦ ರೂ.ಗಳಂತೆ ಗಂತಿಂಗಳ ಅವಧಿಗೂ, ಸಮವಸ್ತುಗಳಾಗಿ ವಾರ್ಷಿಕ ೧೦೦ ರೂ.ಗಳ ದರದಲ್ಲಿ, ಮತ್ತು ೪ತೆ ವೆಚ್ಚುಗಳಾಗಿ ಮಾಹೆಯಾನ ೨೫ ರೂ.ಗಳಂತೆಯೂ ಸರ್ಕಾರವು ನೀಡುವುದು.

ಮಹಿಳೆಯರ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಕಲ್ಯಾಣ

ಮಹಾತ್ಮಾಗಾಂಧಿಯವರು ೧೯೫೪ರಲ್ಲಿ ವಿಚಾಪುರಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ ದೇಶದ ಅಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಪಾತ್ರದ ಮಹತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸಿದರು. ಇಲಾಖೆಯ ಱಾರ್ಟಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಯ ಮಹಿಳೆಯರ ಹಾಗೂ ಮಕ್ಕಳ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಹಲವಾರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಇಲಾಖೆಯ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಆರ್ಥಿಕ ಮುಖ್ಯ ವಾಹಿನಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲಾಖೆಯ ಮಕ್ಕಳ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಹಾಗೂ ಅವರ ಶೋಷಣೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಹಲವಾರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿದ್ದು, ಮಕ್ಕಳ ರಕ್ಷಣೆ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪ್ರಗತಿ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥನೆ ಮುಂತಾದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ. ಇಲಾಖೆಯ ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಲಾಭ ಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಱಾರ್ಟಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ವಿಶೇಷ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಆಹಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ

ನಗರದ ಕೊಳವೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಗುಡ್ಡಗಾಡು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ, ಪೌಷ್ಟಿಕ ಆಹಾರದ ಕೊರೆತೆಯಿರುವ ಆರು ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ವಯಸ್ಸಿನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಹಾಲು ಉಣಿಸುವ ತಾಯಂದಿರಿಗೆ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಆಹಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಸರ್ಕಾರವು ವಿಶೇಷ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಆಹಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದರ್ಶಾಲಯರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಡಿ ನಡೆದಿರುವ ಭಾತಿಕ ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದೆ. ಈ ಮುಂದಿನ ಕೋಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ನೀಡಿದೆ.

ಇತರ ಸಮಾಜಸೇವಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು

ಹೋಮ್ಯೂಕೆ: ೧೬.೧೮

ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಹೆಸರು	೧೯೭೪-೭೫		೧೯೭೫-೭೬		೧೯೭೬-೭೭	
	ಕಾಲಾನುಭವಗಳು	ವರ್ಷ	ಕಾಲಾನುಭವಗಳು	ವರ್ಷ	ಕಾಲಾನುಭವಗಳು	ವರ್ಷ
ಉದ್ದಾಹಿ	೧೨,೨೫	೧೦.೩	೧೨,೪೫	೧೦.೩	೧೨,೪೫	೧೦.೩
ಉಗ್ರಲಕ್ಷ್ಯಗಳೆಡೆ	ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ	೧.೦೪	ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ	೧.೦೪	ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ	೧.೦೪
ಉಸ್ತಾನ ಭಾಗಗಳಾದ್ದಿ	೨೨,೬೨೦	೧೨.೩೦	೨೨,೬೨೦	೧೨.೩೦	೨೨,೬೨೦	೧೨.೩೦
ವಿಜಯಪುರ	೧೫.೫೨	೧೫.೫೨	೧೫.೫೨	೧೫.೫೨	೧೫.೫೨	೧೫.೫೨
ಬೆಂಗಳೂರು	೧೦,೬೦೦	೨.೫೦	೧೦,೬೦೦	೨.೫೦	೧೦,೬೦೦	೨.೫೦
ಹೊನ್ನಾರಂಧ	ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ	೧.೬೦	ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ	೧.೬೦	ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ	೧.೬೦
ಎಂಡಿ	೨೦,೨೫	೧೦.೫೦	೨೦,೨೫	೧೦.೫೦	೨೦,೨೫	೧೦.೫೦
ಜಾಮಿಖಿಲಿ	೧೫,೪೭೨	೨೦.೬೦	೧೫,೪೭೨	೨೦.೬೦	೧೫,೪೭೨	೨೦.೬೦
ಮುದ್ದೆಲ್ಲಿಕಾಳೆ	೧೫.೬೩೬	೧೫.೬೩೬	೧೫.೬೩೬	೧೫.೬೩೬	೧೫.೬೩೬	೧೫.೬೩೬
ಮುದ್ದೆಲ್ಲಿ	೧೨,೬೧೦	೧೨.೬೧೦	೧೨,೬೧೦	೧೨.೬೧೦	೧೨,೬೧೦	೧೨.೬೧೦
ನೂದರಿ	೨೦,೬೨೫	೨೨.೫೨	೨೨.೫೨	೨೨.೫೨	೨೨.೫೨	೨೨.೫೨
ಯಾಟ್	೧,೫೬,೪೧೫	೧೨೬.೫೦	೧,೫೬,೪೧೫	೧೨೬.೫೦	೧,೫೬,೪೧೫	೧೨೬.೫೦

ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಪ್ರತೀ ಅಂ ಮತ್ತು ಇಗೊಂದರಂತೆ ಕುಟೀರಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರತೀ ಮಾಸಿಗೆ ತಿಂಗಳೊಂದಕ್ಕೆ ಗಳಂ ರೂ. ಅನುದಾನ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಉಳಿದ ಶೇಕಡಾ ೧೦ ರಷ್ಯನ್ನು ಸಂಸ್ಥೆ ಭರಿಸುತ್ತದೆ.

ಗೃಹ ಕಲ್ಯಾಣ

ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಬಹು ವರ್ಷದಿಂದ ಇ ವರ್ಷ ವಯೋಮಿತಿಯ ನಿರ್ಗತಿಕ ಮತ್ತು ತಬ್ಬಿಲಿ ಮತ್ತು ಇಗೆ ರಕ್ತಕ್ಕಣ ಹಾಗೂ ಪ್ರನರ್ವಸತಿ ನೀಡುವ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಿ ತಗಲುವ ವೆಚ್ಚೆದ ಶೇಕಡಾ ಅಂ ರಷ್ಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು, ಶೇಕಡಾ ಅಂ ರಷ್ಯನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಭರಿಸುತ್ತದೆ. ಉಳಿದ ಶೇಕಡಾ ಒಂದರಷ್ಯನ್ನು ಸಂಸ್ಥೆ ಭರಿಸುತ್ತದೆ.

ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳ ದುರ್ಬಲವರ್ಗದ ಮಹಿಳೆಯರು ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಕೈಗಾರಿಕಾಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಇಲಾಖೆಯು ಈ ಯೋಜನೆಯ ನೇರವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ನೀಡುವ ಸಾಲದ ಶೇ. ಅಂರಷ್ಯನ್ನು ಈ ಇಲಾಖೆಯು ರಿಯಾಯಿತಿ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಆದಾಯ ತರುವ ಉತ್ಪಾದನಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಸಲುವಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ನೇರವು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ರೆಫ್-ಎಂಬರಲ್ಲಿ ೧೦೨ ಘಲಾನುಭವಿಗಳು ಇದರ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆದಿದ್ದು, ಇದಕ್ಕಾಗಿ ೧,೨೨,೫೫೦ ರೂ. ವೆಚ್ಚೆವಾಗಿದೆ. ರೆಫ್-ಎಂಬರವರೆಗೆ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಮಾಹಿತಿ ಮುಂದಿನ ಕೋಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ: ೧೯.೧೨

ವರ್ಷ	ಘಲಾನುಭವಿಗಳು	ವೆಚ್ಚೆ (ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ)
೧೯೬೪-೬೫	೧೫೯	೧.೬೬
೧೯೬೫-೬೬	೬೩	೦.೬೨
೧೯೬೬-೬೭	೧೨೪	೦.೨೫

ಉಳಿದ ಶೇ. ೧೦ ರಷ್ಯನ್ನು ಸಂಸ್ಥೆಯು ಭರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಜಿಲ್ಲೆಯ ಈ ಮುಂದಿನ ರೆಫ್-ಎಂಬರಲ್ಲಿ ಅರುತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ೧೦೦ ಘಲಾನುಭವಿಗಳು ಇದರ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆದು, ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಅ.ಎ ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳು ವೆಚ್ಚೆವಾಗಿದೆ. ೨೦೬(೨೦೦), ಬಾಗಲಕೋಟೆ (೧೦೦), ಬಾದಾಮಿ (೧೦೦), ಹುನಸುಂದ (೧೦೦), ವಿಚಾಪುರ (೫೦) ಮತ್ತು ಬಸವನಬಾಗೆವಾಡಿ (೫೦) (ಅವರಳಿದಲ್ಲಿರುವುದು ಮತ್ತು ಸಂಖ್ಯೆ) ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಪ್ರತೀ ಮಾಸಿಗೆ ಪ್ರತೀ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಗಳಂ ರೂ.ನೆಂತೆ ಅನುದಾನ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ರೆಫ್-ಎಂಬರ ಸಾಲಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಇಂಜಿ ಮತ್ತು ಇಗೆ ರೂ.೫೫ ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಹಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ, ಇಂ ಮತ್ತು ಇಗೆ ರೂ.೧೨ ರೂ.ಗಳನ್ನು ವೆಚ್ಚೆ ಮಾಡಿದೆ.

ಗ್ರಾಮೀಣ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರಿಗೆ ಹಾಜರಾತಿ ವೇತನ

ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದ ಬಾಲಕಿಯರು ತಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲು ಸಹಾಯಕವಾಗುವಂತೆ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮಹಿಳಾ ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವಲ್ಲಿ ಇದು ಪ್ರಮುಖ ಹೆಚ್ಚೆಯಾಗಿದೆ.

ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಕನಿಷ್ಠ ಶೇ. ಉಂ ಹಾಜರಾತಿ ಪಡೆದು ಉತ್ತೀರ್ಣರಾದ ಇನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ಒನೇ ತರಗತಿಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಹೆಚ್ಚುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಇಂ ರೂ.ಗಳು. ಅನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ಗಂನೇ ತರಗತಿಯ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಇಂ ರೂ. ಗಳಿಂತೆ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಗಂ ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನವನ್ನು ನೀಡಲಾಗುವುದು. ಇದರ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯ ಮಟ್ಟಂಬದ ವಾರ್ಷಿಕ ವರಮಾನ ಗಂ ಸಾವಿರ ಸಾವಿರ ರೂ.ಗಳಿಗೆ ಏರಬಾರದು. ಈ ಯೋಜನೆಯು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟ-ಇಟ್ಟಿರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದ್ದು, ಇಂತಹ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಇದರ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆದು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ೦.೪೨ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳು ವಚ್ಚೆವಾಗಿದೆ. ಇಟ್ಟ-ಇಟ್ಟಿರಿಂದ ಇಟ್ಟ-ಇಟ್ಟಿರ ವರಗೆ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹಾಗೂ ವಚ್ಚೆವನ್ನು ಮುಂದಿನ ಕೋಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ: ಗಂ.೧೪

ವರ್ಷ	ಫಲಾನುಭವಿಗಳು	ವಚ್ಚೆ (ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ)
ಇಟ್ಟ-೨೫	೬೪೯	೩.೬೮
ಇಟ್ಟಿರ-೨೬	೧,೦೧೪	೪.೧೧
ಇಟ್ಟಿರ-೨೭	೨.೬೨೨	೧೪.೫೦

ವೃತ್ತಿ ತರಬೇತಿ

ಮಟ್ಟಂಬದ ವಾರ್ಷಿಕ ಆದಾಯ ೨೨,೦೦೦ ರೂ.ಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇರುವ ಮಹಿಳೆಯರು ಹೊಲಿಗೆ ತರಬೇತಿ, ಬೆರಳಿಟ್ಟು ತರಬೇತಿ, ಕಸೂತಿ ಮುಂತಾದ ಕಸೆಂಬಿಗಳಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿ ಪಡೆಯಲು ಇಲಾಖೆಯು ಸಹಾಯ ಧನ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟ-ಇಟ್ಟಿರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ, ಆ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಇಂ ಮಹಿಳೆಯರು ಇದರ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆದು, ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸರಕಾರವು ೨೦,೬೫೦ ರೂ. ವಚ್ಚೆ ಮಾಡಿದೆ. ಇಟ್ಟ-ಇಟ್ಟಿರಿಂದ ಇಟ್ಟ-ಇಟ್ಟಿರ ವರಗೆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹಾಗೂ ವಚ್ಚೆವನ್ನು ಮುಂದಿನ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ವರ್ಷ	ಫಲಾನುಭವಿಗಳು	ವಚ್ಚೆ (ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ)
ಇಟ್ಟ-೨೫	೧೨೮	೦.೨೦
ಇಟ್ಟಿರ-೨೬	೨೬೮	೧.೨೦
ಇಟ್ಟಿರ-೨೭	೨೭೮	೧೪.೫೫

ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥ ಮಹಿಳೆಯರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶಿಶುಪಾಲನಾ ಕೇಂದ್ರಗಳು

ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಇಲಾಖೆಯ ವ್ಯವಸಾಯ ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ವೃತ್ತಿ ನಿರತ ಮಹಿಳೆಯರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಆಶ್ರಯ ನೀಡಲು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಶುಪಾಲನಾ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು ಧನಸಹಾಯ ನೀಡುತ್ತಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯಂತೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟ-ಇಟ್ಟಿರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಮೂರು ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ವಯಸ್ಸಿನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಆಶ್ರಯ

ಮತ್ತು ಉತ್ತಮವಾದ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಅರೋಗ್ಯಕರ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಸಹಾಯವಾಗುವುದೇ ಅಲ್ಲದೇ, ಈಶು ಮರಣಗಳನ್ನು ತಡೆಯುವುದು ಇಗರ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಇಂಡಾಜನ್ ಸಾಲಿಗೆ ಇ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ೨೭೫ ಮಕ್ಕಳು ಹಾಗೂ ಇಂಡಾಜನ್ ಸಾಲಿಗೆ ಏ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ೪೭೫ ಮಕ್ಕಳೂ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಾಗಿದ್ದು ಕ್ರಮವಾಗಿ ೧.೨೦ ಹಾಗೂ ೦.೬೫ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳು ವೆಚ್ಚವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇಂಡಾಜನ್ ಸಾಲಿಗೆ ಮಂಜೂರಾತಿ ಆದೇಶದ ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ರದ್ದುಪಡಿಸಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಇಲಾಖೆ ವರದಿಮಾಡಿದೆ.

ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರಿಗೆ ತರಬೇತಿ

ಅಂಗನವಾಡಿ ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ನೇಮಕಗೊಂಡ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಸಹಾಯಕರಿಗೆ ಇಲಾಖೆಯು ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಜೆ.ಟಿ.ಸಿ. ತರಬೇತಿ ಹಾಗೂ ಆರು ದಿನಗಳ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗೆ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಇಲಾಖೆಯು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಇಂಡಾಜನ್ ರಿಂದ ಇಂಡಾಜನ್ ಆದ ವೆಚ್ಚದ ವಿವರ ಮುಂದಿನ ಕೋಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ: ಗಳ.೧೯

ವರ್ಷ	ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರಗಳು	फಲಾನುಭವಿಗಳು	ವೆಚ್ಚ (ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ)
ಇಂಡಾಜನ್	ಗುಳೇದಗುಡ್ಡ	೨೦೦	೩.೫೪
	ಅಮೀನಗಡ	೨೦೦	೩.೫೪
ಇಂಡಾಜನ್ ಇಂಡಾಜನ್	ಗುಳೇದಗುಡ್ಡ	೨೦೦	೩.೫೪
	ಅಮೀನಗಡ	೨೫೦	೩.೬೫
	ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳ	೧೦೦	೧.೨೫
ಇಂಡಾಜನ್ ಇಂಡಾಜನ್	ಗುಳೇದಗುಡ್ಡ	೨೦೦	೪.೧೨
	ಅಮೀನಗಡ	೨೦೦	೪.೧೨
	ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳ	೨೦೦	೪.೧೨

ಬಾಲ ಮುಂದಿರಗಳು

ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಮತ್ತು ಬಾಲ ನ್ಯಾಯ ಮಂಡಳಿಯಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದಿದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪ್ರಾಣವಸತಿ ಕಲ್ಪಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಬಾಲಮಂದಿರಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರಿಗೆ ಒನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡುವುದೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಮರಗೆಲಸ, ನೇಯುವುದು, ಬಟ್ಟೆಹೊಲಿಯುವುದು, ಮುದ್ರಣ, ಪಾದರಕ್ತಿ ತಯಾರಿಕೆ ಇವೇ ಮೌದಲಾದ ಕುಶಲ ಕಲೆಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಪಿಪಡಿಸಿ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ನೀಡಲಾಗುವುದು. ಪ್ರೋಥಿಣಾಲೆಗೆ ಸೇರಬೇಕಾದ ಶಾಲೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ವಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿ ಇಂಡಾಜನ್-ಲಂ ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಗೊಂಡು, ಇಂದ್ರಾನುಭವಿಗಳು ಇದರ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆದು, ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಆದ ವೆಚ್ಚ ಇಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಾಗಿದೆ. ಇಂಡಾಜನ್ ರಿಂದ ಇಂಡಾಜನ್ ರವರೆಗೆ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹಾಗೂ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಈ ಮುಂದೆ ನೀಡಿದೆ.

ಕೋಟ್ಯುಕ್: ೧೯.೨೦

ವರ್ಷ	ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ವರ್ಚ್ಚು (ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ)
೧೯೬೪- ೬೫	೧೫೮	೩.೨೮
೧೯೬೫- ೬೬	೨೮	೨.೭೨
೧೯೬೬- ೬೭	೨೨	೪.೬೧

ಅಂಗವಿಕಲರ ಕಲ್ಯಾಣ

ಭಾರತವು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಾದ ನಂತರ ಕೇಂದ್ರ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳಿರದೂ ಅಂಗವಿಕಲರ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಅನೇಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿವೆ. ಅಂಗವಿಕಲರ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯು ಇಂಡಿಯನ್ ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯನ್ ಅಸ್ಟ್ರೇಟ್ ಬಂಡಿದ್ದು, ಇದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಇವರ ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯೇ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇಲಾಖೆಯು ತನ್ನ ದೇ ಆದ ಕಳೇರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ, ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯ ಸಹಾಯಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಅಂಗವಿಕಲರ ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಅಂಗವಿಕಲತೆಯಲ್ಲಿ ದೇಹದ ಯಾವುದಾದರೂಂದು ಅಥವಾ ಹಚ್ಚು ಅಂಗಗಳು ಉನನವಾಗಿ, ಆದರಿಂದ ಅವರ ಶಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳು ದುರುಪಾಗೊಂಡರೆ ತನ್ನ ದೈನಂದಿನ ಶ್ರಯೆಗಳನ್ನು ಸ್ವತಃ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಸಮರ್ಥನಾದರೆ ಅಂತಹವರನ್ನು ಅಂಗವಿಕಲರೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅಂಗವಿಕಲತೆಯಲ್ಲಿ ಅಂಥತ್ತೆ, ಅಂಗ ಉನ, ವಾಕ್ಯಶಾಸನ ತೊಂದರೆ ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿ ಮಾನ್ಯತೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ರೀತಿಯ ವರ್ಗೀಕರಣ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಕುಪ್ಪರೋಗದಿಂದ ಕೈಕಾಲು ಉನಗೊಂಡು ಗುಣಮುಖರಾಗಿರುವವರನ್ನು ಅಂಗವಿಕಲರೆಂದು ಪರಿಗೆಣಸಲಾಗಿದೆ.

ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಯೋಜನೆಗಳು

ಒಂದರಿಂದ ಎಂಟನೇ ತರಗತಿಯವರಗಿನ ಶಾಲೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಹಾಗೂ ಸಂಗೀತ, ವಣಿಕಿತ್ರ, ಕಲೆ, ಭಾಯಾಚಿತ್ರ, ರೇಖಾಚಿತ್ರ, ಮತ್ತಿತರ ಕಲೆಗಳಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿ ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಹಾಗೂ ಕುಟುಂಬದ ವಾರ್ಷಿಕ ಆದಾಯ ೧೦,೦೦೦ ರೂ.ಗಳಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇರುವ ಅಂಗವಿಕಲ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಅವರವರ ಅಧ್ಯಯನದ ತರಗತಿಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ರೂ. ೨೫೦೦೦ ರೂ. ೨೬೦೦೦ ರೂ. ಎಂಂದರೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನ ನೀಡುತ್ತದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನದ ಜೀಲಿಂಗೆ ಅಂಥ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾಗಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಭರ್ತೆವನ್ನು ಮತ್ತು ಶಸ್ತ್ರ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೊಳಿಗಾದ ಅಂಗವಿಕಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸಾರಿಗೆ ಭರ್ತೆವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಂಡಾ-ಆರ್ಜರಲ್ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಇಂಡಾ-ಆರ್ಜರವರೆಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನದ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆದವರ ವಿವರ ಹಾಗೂ ವರ್ಚ್ಚುವನ್ನು ಮುಂದಿನ ಕೋಟ್ಯುಕ್ದಲ್ಲಿ ನೀಡಿದೆ.

ಕೋಟ್ಯುಕ್: ೧೯.೨೧

ವರ್ಷ	ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು	ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನ ವರ್ಚ್ಚು (ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ)	ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು	ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನ ವರ್ಚ್ಚು (ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ)
೧೯೬೪- ೬೫	೩೦೭	೩.೧೮	೩೧೮	೨.೬೬
೧೯೬೫- ೬೬	೫೫೭	೩.೧೦	೩೫೮	೨.೦೦
೧೯೬೬- ೬೭	೫೯೯	೩.೧೨	೪೪೮	೨.೨೦

ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ಅಂಗವಿಕಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ವೃತ್ತಿಪರ ಶಿಕ್ಷಣಗಳಾದ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಹಾಗೂ ಡಿಪ್ಲೋಮಾದಂತಹ ತಾಂತ್ರಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಮೀಸಲಿದಲಾಗಿದೆ. ಶೇ. ೬೦ ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಅಂಕಗಳಿಸಿದ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ಅಂಗವಿಕಲರಿಗೆ ಬಹುಮಾನ ನೀಡುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಇಲಾಖೆಯು ಅನುಮೂಲಿಸಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಇಂಡಾಷ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಇಂಟರ್ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗಾಗಿ ೩.೨೫ ಲಕ್ಷ ರೂ. ಗಳು ಇಂಡಾಷ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ೨೫೪ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗಾಗಿ ೨.೨೪ ಲಕ್ಷ ರೂ. ವೆಚ್ಚೆ ಮಾಡಿದೆ.

ಅಂಗವಿಕಲರಿಗಾಗಿ ಸರಕಾರಿ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೇ. ೪ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಮೀಸಲಾಗಿಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ವಿವಿಧ ಅಂಗವಿಕಲರ ಚಲನವಲನಗಳನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಸರ್ಕಾರವು ಸಾಧನ ಸಲಕರಣೆಗಳ ಪೂರ್ವೆಕೆಗಾಗಿ ನೆರವು ನೀಡುವುದು. ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗವಿಲ್ಲದ ಅಂಗವಿಕಲರು ತಿಂಗಳಿಗೆ ೨೫ ರೂ. ನಿರ್ವಹಣೆ ಭರ್ತೆಯನ್ನು ಪರಿಹಾರ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಸ್ವಯಂ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಪ್ರೌತ್ಪಾತ್ಕಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಅಂಗವಿಕಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸಾಲದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹಣದ ನೀರವನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯು ಕನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಹಣಕಾಸು ನಿಗಮ ಬೆಂಗಳೂರು ಇವರಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದು, ಅಶಕ್ತ ಉದ್ಯಮಿಯ ವಾರ್ಷಿಕ ಆದಾಯ ೧೦,೦೦೦ ರೂ.ಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚು ಇಂದಲ್ಲಿ ಅವರು ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಸಾಲ ಮತ್ತು ಸಹಾಯಧನ ಪಡೆಯಲು ಅರ್ಹರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನು ವರ್ಷದಿಂದ ಇಂ ವರ್ಷದೊಳಗಿನ ಕಿವುಡರಿಗೆ ವ್ಯವಸಾಯ ಆಧಾರಿತ ಪ್ರಮಾಣಿತ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯ, ರೇಷ್ಯು ಮತ್ತು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಅವಧಿ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಾಗಿದ್ದು, ಉಟ ಮತ್ತು ವಸತಿ ಹಾಗೂ ತರಬೇತಿಯಲ್ಲಿ ರುವ ಪ್ರತಿಯೋಭ್ಯುರಿಗೂ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಇಂ ರೂ. ಶಿಷ್ಯವೇತನ ಕೊಡಲಾಗುವುದು.

ಅಂಧರಿಗಾಗಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕಾರ್ಯ ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯ ವ್ಯಾಸಂಗಕ್ಕಾಗಿ ಆಗತ್ಯವಿರುವ ಚ್ಯಾಲ್ ಓದುವ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ಸರಕಾರಿ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಒದಗಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮತ್ತು ಸ್ವತಂತ್ರ ವಾದ ಮುದ್ರಣಾಲಯವನ್ನು ಮ್ಯೂಸಾರಿನ ಅಂಧಮುಕ್ತಳ ಶಾಲಾ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸ್ವಯಂ ಉದ್ಯೋಗ ಯೋಜನೆ

ಅಂಗವಿಕಲರು ಸ್ವಯಂ ಉದ್ಯೋಗ ಕೈಗೊಳಳಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮೂಲಕ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುತ್ತಿದೆ. ಅಂಗವಿಕಲ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳು ಯಾವುದೇ ಉತ್ಪಾದನಾ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಕೈಗೊಳಂಡು ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮೂಲಕ ನೆರವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ಅಥವಾ ಗರಿಷ್ಟ ೬,೭೫೦ ರೂ.ಗಳಷ್ಟು ಉಚಿತ ಧನ ಸಹಾಯ ನೀಡುವುದು, ಇದರಿಂದ ಇಂಡಾಷ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಐದು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಇದರ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆದು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ೧.೫೫ ಲಕ್ಷ ರೂ. ವೆಚ್ಚೆ ಮಾಡಿದೆ.

ವೀಕ್ಷಣಾಲಯ

ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ವಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿ ಇ.ಎ.ಎ.ಎಗಳರಲ್ಲಿ ಬಿ.ವಿ. ಪರುಳ್ಳೇಕರ್ ಅವರಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಯಿತು. ಇದನ್ನು ಇಂಡಾಷ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಪರೆವಿಗೂ ಖಾಸಗಿ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಅನುದಾನ ರಹಿತವಾಗಿದ್ದು, ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಯಾವುದೇ ಅನುದಾನ ರಹಿತವಾಗಿದ್ದು, ಇಂಡಾಷ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಅಗಳಾರ್ಥಿಗಳಿಗಾಗಿ ೪,೪೦೪ ರೂ. ವೆಚ್ಚೆ ಮಾಡಿತು. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಇಂಡಾಷ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿತು. ಇದೇ ವರ್ಷ ೧೯ ಬಾಲಾಪರಾಧಿಗಳಿಗಾಗಿ ೨೦,೮೨ ರೂ. ವೆಚ್ಚೆ ಮಾಡಿದೆ. ಇಂಡಾಷ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಗಳಿಂದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಂದ್ದು, ಇವರಿಗಾಗಿ

ತಗುಲಿದ ವೆಚ್ಚು ೯೨,೨೪೮ ರೂ. ಗಳಾಗಿವೆ. ೧೯೬೪-೬೫, ೧೯೬೫-೬೬ ಮತ್ತು ೧೯೬೬-೬೭ನೇ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿನ ಘಟನುಭವಿಗಳು ಕ್ರಮವಾಗಿ ೪೭,೧೧೯ ಮತ್ತು ೩೫ ಅಗಸ್ಟು ಈ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ತಗುಲಿದ ವೆಚ್ಚುಗಳು ಕ್ರಮವಾಗಿ ೦.೭೯ ಲಕ್ಷ. ೦.೫೬ ಲಕ್ಷ ಮತ್ತು ೦.೫೬ ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಾಗಿವೆ.

ಸಮಗ್ರ ಭಾಲ ವಿಕಾಸ ಯೋಜನೆ

ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರೋಫೆಕ್ಟಾಂಶದ ಕೊರತೆ ಇರುವ ಆರು ವರ್ಷದೊಳಗಿನ ಮತ್ತು ಇಗೂ, ಗಭಿರಣೆಯರಿಗೂ, ಬಾಣಂತಿಯರಿಗೂ, ಅಂಗನವಾಡಿಗಳ ಮೂಲಕ ವಿಶೇಷ ಹೊಷ್ಟಿಕ ಆಹಾರವನ್ನು ವಿಶರಣೆ ಮಾಡಲಾಗುವುದು ಮತ್ತು ಮೂರರಿಂದ ಆರು ವರ್ಷ ವರ್ಯೋಮಿತ ಇರುವ ಮತ್ತು ಇಗು ಅನೋಪಚಾರಿಕ ಉಚಿತ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ನೀಡಲಾಗುವುದು. ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಜನೆಯು ೧೯೬೦-೬೧ರಲ್ಲಿ ಪೂರಂಭವಾಗಿ, ೧೯,೨೫೨ ಘಟನುಭವಿಗಳಿಗೆ ಇ.ಇಲಕ್ಷ ರೂ. ವೆಚ್ಚುಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ೧೯೬೪-೬೫ ರಿಂದ ೧೯೬೬-೬೭ ರವರೆಗೆ ಘಟನುಭವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತು ವೆಚ್ಚು ವಿವರವನ್ನು ಮುಂದಿನ ಕೋಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ನೀಡಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ : ೧೯.೨೭

ಘಟನುಭವಿಗಳು	೧೯೬೪-೬೫	೧೯೬೫-೬೬	೧೯೬೬-೬೭
೧ ತಿಂಗಳಿಂದ ಇ ವರ್ಷದ ಮತ್ತು ಈ	೨,೨೨೭	೨,೧೦೦	೬,೦೫೪
ಇ ವರ್ಷದಿಂದ ಇ ವರ್ಷದ ಮತ್ತು ಈ	೨,೫೪೧	೪,೫೨೦	೧೦,೨೨೪
ಗಭಿರಣೆಯರು	೬೬೨	೮,೪೨೦	೮,೪೨೦
ಬಾಣಂತಿಯರು	೧,೧೦೨	೧,೪೨೦	೧,೪೨೦
ವೆಚ್ಚು (ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ)	೧೯.೨೪	೬.೨೫	೧೧.೨೦

ಹಿಡಿಮೆ ದರದಲ್ಲಿ ಬಟ್ಟೆ ವಿಶರಣೆ ಯೋಜನೆ

ಕನಾರ್ಚಿಕ ಸರ್ಕಾರವು ಇನ್ನೇ ಆಗಸ್ಟ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂದ ಬಡತನ ರೇಖೆಯಿಂದ ಕೆಳಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ರುವ ದುರ್ಭಾಲ ವರ್ಗದ ಇ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಮೈ ಗಂಡಸರಿಗೆ ಮತ್ತು ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ದರದಲ್ಲಿ ಬಟ್ಟೆ ವಿಶರಣೆ ಮಾಡುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯಂತೆ ಇಂ ರೂ.ಗೆ ಒಂದು ಜೊತೆ ಪಂಚ (ಫೋತಿ) ಮತ್ತು ಒಂದು ಅಂಗಿ ಬಟ್ಟೆ, ಗಂಡಸರಿಗೂ, ಇಂ ರೂ.ಗೆ ಒಂದು ಜೊತೆ ಸೀರೆ ಮತ್ತು ಒಂದು ಜೊತೆ ರವಿಕೆ ಕಣಗಳನ್ನು ಹೆಂಗಸರಿಗೂ ವಿಶರಿಸಲಾಗುವುದು. ಸಮಗ್ರ ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಹಾಗೂ ಹಸಿರು ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಯ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದವರೆಲ್ಲಾಗಿರುತ್ತಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ: ೧೯.೨೫

ರೇಖಾ-ರೇಖಾರಿಂದ ಮತ್ತು ರೇಖಾ-ರೇಖಾನೇ ಸಾಲುಗಳವರೆಗೆ ಘರಾನುಭವಗಳ ವಿವರ.

ತಾಲೂಕುಗಳು	ರೇಖಾ-ರೇಖಾರಲ್ಲಿ ಘರಾನುಭವಗಳು	ರೇಖಾ-ರೇಖಾರಲ್ಲಿ ಘರಾನುಭವಗಳು	ರೇಖಾ-ರೇಖಾರಲ್ಲಿ ಘರಾನುಭವಗಳು
ಚಾದಾಮಿ	೩೨,೦೭೬	೩೨,೦೭೬	೨೬,೧೮೪
ಬಾಗೆಲಕ್ಕೋಟೆ	೨೫,೨೬೮	೨೫,೨೬೮	೨೫,೨೬೮
ಬಸವನ ಬಾಗೇವಾಡಿ	೩೫,೬೧೦	೩೫,೬೧೦	೨೫,೬೫೬
ವಿಜಾಪುರ	೩೨,೧೬೨	೩೨,೧೬೨	೨೦,೧೬೯
ಬೀಳಗಿ	೧೮,೬೦೮	೧೮,೬೦೮	೧೮,೬೨೬
ಹುನಗುಂದ	೨೦,೨೪೯	೨೦,೨೪೯	೨೦,೨೫೫
ಇಂಡಿ	೪೪,೬೨೭	೪೪,೬೨೭	೪೪,೨೨೬
ಜಮ್ಮಿಂಡಿ	೩೨,೫೧೦	೩೨,೫೧೦	೩೫,೦೭೨
ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳ	೩೫,೧೧೯	೩೫,೧೧೯	೩೨,೦೯೦
ಮುಧೊಳ	೨೦,೬೧೨	೨೦,೬೧೨	೨೦,೧೬೭
ಸಿಂದಗಿ	೩೮,೦೭೦	೩೮,೦೭೦	೩೨,೨೪೦
ಜಿಲ್ಲೆಯ ಒಟ್ಟು	೨,೨೨,೨೦೪	೨,೨೨,೨೦೪	೨,೨೨,೧೨೦

ತ್ರಿವರ್ಣ ಪಡಿತರ ಚೀಟಿ ಸೌಲಭ್ಯ

ಕನಾರಟಕ ಸರ್ಕಾರವು ಇನ್ನೇ ನವೆಂಬರ್ ರೇಖಾರಿಂದ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಡುಬಡವರನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ದರದಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಹೆಸರು ಬಣ್ಣದ ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿತು. ಈ ಚೀಟಿಯನ್ನು ತ್ರಿವರ್ಣಚೀಟಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸಲಾಯಿತು. (ಮುಂದೆ ಈ ಚೀಟಿ ತ್ರಿವರ್ಣದ್ವಾಯಿತು) ಈ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಇನ್ನೇ ಡಿಸೆಂಬರ್ ರೇಖಾರಿಂದ ಭೂ ರಹಿತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೂ ವಿಸ್ತೃತಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಸೌಲಭ್ಯವು ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಂ ಆಗಸ್ಟ್ ರೇಖಾರಿಂದ ಪೂರಂಭವಾಯಿತು. ಈ ಕಾರ್ಮಿಕಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವವರಿಗೆ ಕೆಲವು ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ರಿಯಾಯಿತಿ ದರದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಯಿತು. ರೇಖಾ-ರೇಖಾರಿಂದ ರೇಖಾ-ರೇಖಾರವರೆಗೆ ಈ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದ ಜನರ ತಾಲೂಕುವಾರು ವಿವರ ಈ ಮುಂದಿನ ಕೋಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ನೀಡಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ: ೧೯.೨೪

ತಾಲೂಕುಗಳು	೧೯೬೪-೬೫ರಲ್ಲಿ ಘಲಾನುಭವಿಗಳು	೧೯೬೫-೬೬ರಲ್ಲಿ ಘಲಾನುಭವಿಗಳು	೧೯೬೬-೬೭ರಲ್ಲಿ ಘಲಾನುಭವಿಗಳು
ಬಾದಾಮಿ	೪೦,೨೨೪	೪೦,೨೨೪	೩೬,೩೨೮
ಬಾಗಲಕೋಟೆ	೨೫,೪೩೪	೨೮,೪೩೪	೨೬,೨೮೦
ಒಸವನಬಾಗೇವಾಡಿ	೨೬,೪೩೪	೨೬,೪೩೪	೨೬,೨೨೨
ವಿಜಾಪುರ	೫೨,೮೦೯	೫೨,೮೦೯	೫೫,೫೮೯
ಬೀಳಗಿ	೧೬,೬೦೮	೧೬,೬೦೮	೧೬,೬೨೯
ಹನಗುಂದ	೨೫,೮೮೫	೨೫,೮೮೫	೨೪,೨೫೦
೨೦ಡಿ	೪೫,೫೫೫	೪೫,೫೫೫	೪೫,೮೪೫
ಜಮ್ಮಿಂಡಿ	೫೬,೨೫೨	೫೬,೨೫೨	೫೬,೩೨೫
ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳ	೨೨,೨೮೫	೨೨,೨೮೫	೨೨,೧೮೬
ಮುದ್ದೋಳ	೨೫,೬೧೨	೨೫,೬೧೨	೨೪,೮೨೭
ಸಿಂದರಿ	೪೦,೦೭೨	೪೦,೦೭೨	೨೬,೨೭೮
ಜಿಲ್ಲೆಯ ಒಟ್ಟು	೪,೨೫,೦೨೦	೪,೨೫,೦೨೦	೪,೦೯,೫೨೨

ವರ್ಷ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತಗಳು

ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ೧೯೬೪ರ ಕೇಂದ್ರ ವರ್ಷ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ೧೯೬೪ರಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಯಿತು. ಅನಂತರ ಈ ಕಾಯಿಗೆ ೧೯೬೬, ೧೯೬೭ ಹಾಗೂ ಇಂಡಾ ಇಂಡಿಲರಲ್ಲಿ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿನ ಪ್ರಸ್ತುತ ವರ್ಷ ಸ್ವತ್ತುಗಳು ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಕನಾಟಕ ವರ್ಷ ಮಂಡಳಿಯ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾ ವರ್ಷ ಸಮಿತಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ೧.೧೦.೧೯೬೬ರಿಂದ ಸರಾರವು ಆಡಳಿತಾಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಿದೆ. ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿನ ತಾಲೂಕುಮಾರು ವರ್ಷನ ಅಸ್ತಿಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಅಂದಾಜು ಬೆಲೆಯನ್ನು ಈ ಮುಂದಿನ ಕೋಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ: ೧೯.೨೫

ತಾಲೂಕುಗಳು	ವರ್ಷ ಸ್ವತ್ತುಗಳು	ಅಂದಾಜು ಬೆಲೆ (ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ)
೦	೨	೩
ಬಾದಾಮಿ	೧೦೨	೨.೨೫
ಬಾಗಲಕೋಟೆ	೧೦೯	೨.೧೨
ಒಸವನಬಾಗೇವಾಡಿ	೧೨೫	೨.೪೫

೧	೨	೩
ವಿಜಾಪುರ	೪೦೬	೧೫.೪೦
ಬೀಳಗಿ	೧೯೭	೨.೧೧
ಹುನಗುಂದ	೧೪೪	೨.೧೫
ಇಂಡಿ	೧೨೯	೨.೨೬
ಜಮ್ಮಿಂಡಿ	೧೨೬	೨.೨೭
ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳ	೧೨೮	೨.೧೦
ಮುಧೋಳ	೧೧೦	೨.೧೦
ಸಿಂದಗಿ	೨೦೨	೨.೫೦
ಜಿಲ್ಲೆಯ ಒಟ್ಟು	೧,೨೦೦	೪೫.೫೫

ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾವರ್ಕೊ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಇಟ್ಟ-ಇಂ, ಇಟ್ಟಿ-ಇಂ ಮತ್ತು ಇಟ್ಟ-ಇಂ ನೇ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ತೇ.೬ ರ ದರದಲ್ಲಿ ವರ್ಕೊ ವರ್ತತಿಕೆಯು ಕ್ರಮವಾಗಿ ೦.೬ ಲಕ್ಷ ರ.೧೨ ಲಕ್ಷ ಮತ್ತು ೦.೬ ಲಕ್ಷ ರೂ.೫೮ನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿನ ವರ್ಕೊ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಕೋಷ್ಟಕವನ್ನು ಈ ಮುಂದೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ: ೧೬.೨೬; ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿನ ವರ್ಕೊ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ವಿವರ.

ತಾಲುಕುಗಳು	ಮುಸೀದಿಗಳು	ದಗ್ಗಾರಗಳು	ಅಮು ಹಾನಾಗಳು	ಖಿಬು ಸ್ಕೂನಾಗಳು	ಕಾಧ್ಯಗಳು	ಅಂಜುಮನ್ ಗಳು	ಒಟ್ಟು
೧	೨	೩	೪	೫	೬	೭	೮
ಬಾದಾಮಿ	೫೧	೧೨	೨೪	೨೮	೧೮	೧೧	೧೦೨
ಬಾಗಲಕೋಟಿ	೨೫	೧೨	೧೫	೨೫	೨೨	೧೨	೧೯೫
ಒಂದಿಂದ ಬಾಗೇವಾಡಿ	೨೫	೧೫	೨೨	೪೫	೧೨	೨೪	೧೭೮
ವಿಜಾಪುರ	೧೨೧	೧೨೫	೪೦	೫೧	೧೧	೧೧	೪೦೯
ಬೀಳಗಿ	೧೦	೧೦	೧೪	೨೪	೧೮	೧೧	೧೧೪
ಹುನಗುಂದ	೧೨	೧೫	೧೫	೨೫	೨೫	೧೪	೧೪೪
ಇಂಡಿ	೧೬	೨೫	೧೨	೪೪	೧೪	೧೪	೧೪೪
ಜಮ್ಮಿಂಡಿ	೪೨	೨೨	೧೦	೨೫	೨೨	೧೪	೧೨೬
ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳ	೪೦	೨೦	೧೨	೨೨	೪೦	೧೨	೧೫೮

೧	೨	೩	೪	೫	೬	೭	೮
ಮುಧೋಳ	೪೪	೧೮	೨೨	೧೪	೧೬	೧೧	೧೧೦
ಸಿಂದಗಿ	೨೪	೨೨	೨೨	೧೦	೧೨	೧೨	೨೦೨
ಚಿಕ್ಕಿಯ ಒಟ್ಟು	೫೫೪	೫೫೪	೫೫೪	೪೭೧	೨೬	೧೨	೧,೨೦೦

ಆಧಾರ: ಜಿಲ್ಲಾ ವರ್ಷಾಸಮಿತಿ ವಿಜ್ಞಾಪ್ತಿ

ವ್ಯಾಧಾ ಪ್ರೈ ವೇತನ

ಕ್ರೊಎಟಿಕ ಸರ್ಕಾರವು ವ್ಯಾಧಾ ಪ್ರೈ ವೇತನ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ೧೯೬೪ನೇ ಜನವರಿಯಿಂದ ಆರಂಭಿಸಿತು. ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಅರ್ಹತೆಗಳಿಂದರೆ, ವ್ಯಾಧಿಯು ಯಾವುದೇ ವಿಧಿದ ಆದಾಯವು ಇಲ್ಲದೆ, ಕನಿಷ್ಠ ೨೦ ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸು ಇಂದಿನಿಂದು ಅವನಿಗೆ ೨೦ ವರ್ಷ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ವಯಸ್ಸಿನ ಮಕ್ಕಳು ಅಥವಾ ಮೊಮ್ಮೆ ಕ್ಕೆ ಚು ಇರಬಾರದು. ಅಂಗವಿಕಲನಾದವನಿಗೆ ವಯೋಮಿತಿಯು ಕನಿಷ್ಠ ೬೫ ವರ್ಷ ಅಗಿರಬೇಕು. ಈ ವಯೋಮಿತಿಯನ್ನು ೧೯೬೭ರಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಧರಿಗೆ ೬೫ ವರ್ಷಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಧಿ ಅಂಗವಿಕಲರಿಗೆ ೬೦ ವರ್ಷಕ್ಕೂ ಇಳಿಸಲಾಯಿತು. ಕ್ರಮೇಣ ಈ ವಯೋಮಿತಿಯನ್ನು ಅಂಗವಿಕಲರಿಗೆ ೧೯೬೭ರಲ್ಲಿ ೬೫ ವರ್ಷಕ್ಕೂ, ೧೯೬೭ರಲ್ಲಿ ೧೯೬೮ರಲ್ಲಿ ೬೦ ವರ್ಷಕ್ಕೂ ನಿರ್ಬಂಧವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತೆಗೆದು, ಈ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಮನೋವಿಕಲ ವ್ಯಾಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಯಿತು. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ದರವು ಮಾಸಿಕ ೫೦ ರೂ.ಗಳಾಗಿದ್ದು, ಏಪ್ರಿಲ್ ರೂ. ೧೯೬೮ರಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ೭೫ ರೂ.ಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಯಿತು. ೧೯೬೭-೬೮ರಿಂದ ೧೯೬೭-೬೯ರವರೆಗೆ ಈ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆದ ಜನರ ತಾಲೂಕುವಾರು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಈ ಮುಂದಿನ ಕೋಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ: ೧೬.೨೨

ತಾಲೂಕುಗಳು	೧೯೬೭-೬೮	೧೯೬೮-೬೯	೧೯೬೯-೭೦
ಬಾದಾಮಿ	೫,೬೧೨	೫,೬೧೯	೫,೬೬೦
ಬಾಗಲಕೋಟೆ	೪,೫೯೯	೪,೫೯೭	೪,೬೪೯
ಬಸವನ ಬಾಗೇವಾಡಿ	೬,೪೪೦	೬,೧೨೭	೬,೫೧೯
ವಿಜಾಪುರ	೧೨,೪೫೨	೧೨,೬೪೫	೧೨,೬೧೨
ಬೀಳಗಿ	೨,೦೫೨	೨,೫೫೫	೨,೪೬೫
ಹುನಗುಂದ	೨,೨೧೯	೨,೫೨೮	೨,೪೧೯
ಇಂಡಿ	೫,೨೨೬	೫,೨೮೫	೫,೪೧೯
ಜಮ್ಮಿಂಡಿ	೬,೧೫೯	೬,೫೧೯	೨,೪೫೯
ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳ	೫,೫೪೮	೫,೫೧೪	೫,೬೦೯
ಮುಧೋಳ	೨,೬೦೬	೨,೮೧೦	೨,೮೧೨
ಸಿಂದಗಿ	೪,೨೬೮	೪,೨೨೫	೪,೨೦೯
ಚಿಕ್ಕಿಯ ಒಟ್ಟು	೫೫೪,೫೦೯	೫೫೪,೫೨೨	೫೫೪,೫೦೯

ಶಿವಶರಣ ಹರಳಯ್ಯ ವಿದ್ಯಾವಧ್ಯಕ ಅಂಥರ ಸಂಸ್ಥೆ

ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ವಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿ ಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದಾಗ ಇಂ ಅಂಥ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿದ್ದರು. ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಶ.ಜಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ರೂ.ಗಳು ಪೆಚ್ಚೆವಾಗಿದೆ. ಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಲಬ್ಜು ಪಡೆದವರೆಂದರೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ೪೦,೪೫ ಮತ್ತು ೪೫ ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಲಾಗಳಲ್ಲಿ ತಗುಲಿದ ಪೆಚ್ಚೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ೨.೨೨ಲಕ್ಷ್ಮಿ, ೪.೦೯ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಮತ್ತು ೫.೨೫ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ರೂ.ಗಳಾಗಿವೆ.

ಧಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ದತ್ತಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು

ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ಧಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ದತ್ತಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಆದಳಿತವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಹೊಕೆ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ತಾಲೂಕಿನ ಧಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ದತ್ತಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿ ತಾಲೂಕಿನ ತಹತೀಲ್ಲಾರರು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಲಿಗಾಗಿ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಗ.ಎಂ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ರೂ. ಅನುದಾನ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಧಾರ್ಮಿಕ ಟರ್ಟ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಇವರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ವರ್ಷದ ಬಿಡುಗಡೆ ತಾಲೂಕುವಾರು ವಿವರ ಕೇಳಿಗನಂತಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ: ೧೬.೨೫

ತಾಲೂಕುಗಳು	ದತ್ತಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು	ಪೆಚ್ಚೆ (ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ)
ಜಮಿಂದಿ	೦೬	೧೩,೨೨೫
ಮುಧೋಳ	೦೧	೨,೫೦೫
ಬೀಳಗಳಿ	೦೨	೧,೪೮೨
೪೦ಡಿ	೦೭	೬,೧೫೫
ಬಾಗಲಕೋಟೆ	೦೬	೧೧,೨೨೮
ಬಾದಾಮಿ	೦೨	೨೦,೦೨೬
ಹುನಗುಂದ	೦೪	೨೫,೬೮೫
ಬಾಗೇವಾಡಿ	೦೧	೧೨,೪೨೪
ಮುದ್ದೆಬಿಹಾಳ	೦೧	೨೨೫
ಸಿಂದಗಳಿ	೦೨	೫,೫೦೨
ವಿಜಾಪುರ	೪೬೨	೪೬೨
ಒಟ್ಟು	೪೬೨	೧,೦೫,೫೫೮

ರೋಟರಿ ಕ್ಲಬ್ ವಿಜಾಪುರ (ಪ್ರಥಾನ)

ವಿಜಾಪುರ ರೋಟರಿ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಿದ್ದು ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ೨೫ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ವಿಶ್ವಶಾಂತಿಗಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸುವುದೇ ಇದರ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತದಿಂದ ಕಾಲೇಜು ಹಂತದವರಗೆ

ವಾಚನಾಲಯದ ಅನುಕೂಲವನ್ನು ಪ್ರತಿಪರ್ಣ ನೇತ್ರ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಶಿಬಿರಗಳನ್ನು, ಹೋಲಿಯೋ ಪ್ಲಾಸ್ ಶಿಬಿರ, ಸಿಹಿ ಮೂತ್ರ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ವ್ಯಾದ್ಯಕೀಯ ಸಲಹೆಗಳನ್ನೂ, ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಕರನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಸನ್ಮಾನಿಸುವುದು, ರಕ್ತ ನಿಧಿಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವುದು ಇವೇ ಪೊದಲಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿ ಕೊಂಡಿದೆ. ೧೯೬೬-೬೭ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರ ಒಂದು ಸದಸ್ಯರಿದ್ದರು.

ರೋಟರಿ ಕ್ಲಬ್, ವಿಜಾಪುರ ಉತ್ತರ

ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯು ೧೯೬೭ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಿ ಆರಂಭಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು ಎಂದ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವುದು, ಕೃಷಿ ಆಧಾರಿತ ಬಾಲಕರ ಬಾಲಮಂದಿರಗಳ ಪ್ರಗತಿ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದೂ, ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗ್ರತ್ತಾ ಆಂದೋಳನದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು, ನೇತ್ರ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಶಿಬಿರಗಳೂ, ದಂತ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಶಿಬಿರಗಳೂ, ಫಲ್ಪ್ರೋಲಿಯೋ ಶಿಬಿರಗಳೂ ಇವೇ ಮುಂತಾದ ಕಾರ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿ ಕೊಂಡಿದೆ. ೧೯೬೬-೬೭ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಇಗ ಜನ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದರು. ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ೩೦ಡಿ, ಜಮ್ಖಿಂಡಿ, ಬಾಗಲಕೋಟಿ, ಮುಂಜೂರ್ ಹಾಗೂ ಸಿಂದಗಿಯಲ್ಲಾ ರೋಟರಿ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿವೆ.

ಲಯನ್ ಕ್ಲಬ್, ವಿಜಾಪುರ

ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯು ೧೯೬೭ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಿ ಆರಂಭಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಇದು ಸಮಾಜದ ಬಡವರಿಗಾಗಿ ವಿವಿಧ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿ ಕೊಂಡಿದೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ, ಉಚಿತ ನೇತ್ರ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ವ್ಯಾದ್ಯಕೀಯ ಸಲಹೆಗಳ ಶಿಬಿರಗಳನ್ನು ಪರ್ಫರ್ಮಿಸುವುದೂ ಇವೇ ಪೊದಲಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿರುವುದೇ ಅಲ್ಲದೆ ಮಂಡಳಿಗೆ ೧೨,೨೦೦ ಕ್ಷಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಓಟಿವಿ, ಡಿಟಿಟಿ, ಬಿಸಿಜಿ ಹಾಕುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ೧೯೬೮ರಿಂದ ಇದುವರೆಗೆ ಗ್ರಾಮೀಣ ಮತ್ತು ನಗರದ ಮಕ್ಕಳಾಗಿ ವ್ಯಾದ್ಯಕೀಯ ಶಿಬಿರಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದು ಅದರಿಂದ ೧೨,೬೦೦ ಮಕ್ಕಳು ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ೧೯೬೭ರಿಂದ ಆಮ್ಮಾಜನಕದ ಸಿಲಿಂಡರ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಏಡ್‌ಬಾಯಿಲೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿತ್ತಿ ನೀಡುವುದಾಗಿ ರೋಗಿಗಳನ್ನು ಆಸ್ತ್ರೆಗ ತುರಾಗಿ ಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಅಂಬುಲನ್‌ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದೂ ಇದರ ಇತರ ಕೆಲವು ಕಾರ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಾಗಿವೆ.

ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಾಗಲಕೋಟಿ, ಹುನಗುಂದ, ೩೦ಡಿ, ಜಮ್ಖಿಂಡಿ, ಕರೂರ್, ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಲ್, ಮುಂಜೂರ್, ರಬಕಾವಿ ಮತ್ತು ಸಿಂದಗಿಗಳಲ್ಲಾ ಲಯನ್ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳು ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿವೆ.

ಸೈನಿಕ ಕಲ್ಯಾಣ ಮತ್ತು ಪುನರ್ವಸತಿ ಇಲಾಖೆ

ವಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿ ಸೈನಿಕ ಕಲ್ಯಾಣ ಮತ್ತು ಪುನರ್ವಸತಿ ಇಲಾಖೆಯು ೧೯೬೭ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತು. ೧೯೬೭ರಿಂದ ೧೯೬೮ರವರೆವಿಗೆ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಮುದಿದ ಯೋಧರ ಪತ್ರಿ ಹಾಗೂ ಅವಲಂಬಿತರಿಗಾಗಿ (೧೨) ೨.೫ ಲಕ್ಷ ರೂ.ವೆಚ್ಚೆ ವಾಗಿದೆ. ಸೇವೆಯಿಂದ ನಿರ್ವಹಿತ ಸೈನಿಕರಿಗಾದ (೧೮೦೦) ಆದ ವಚ್ಚೆ ೧.೫ ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳು. ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಮುದಿದ ಯೋಧರ ವಿಧವೆಯರಿಗೆ ಮಾಸಿಕ ಗೌರವಧನ (ಅ) ಆದ ವಚ್ಚೆ ೧.೨೫ ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳು

ಕೋಷ್ಟಕ: ೧೯.೨೫

ವರ	೧೯೯೮-೯೯ ಫಲಾನುಭವಗಳು	ವೆಚ್ಚೆ (ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ)	೧೯೯೮-೯೯ ಫಲಾನುಭವಗಳು	ವೆಚ್ಚೆ (ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ)
ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಯೋಧರ ಮತ್ತು ಲಗೆ	೫೬೦	೨.೮೮	೫೫೯	೭.೬೮
ವಾರ್ಷಿಕ ಪರಿಹಾರ ಧನ	೨೪	೦.೨೬	೨೨	೦.೨೬
ಯುದ್ಧ ಸ್ವರ್ಶಸ್ವ	೧೨	೦.೦೬	೧೨	೦.೦೬
ಮರಕೊಳ್ಳತ್ತರ ಪರಿಹಾರಧನ (ಮಾಡಿ ಸ್ನೇಹಕರ ಪಕ್ಷಿಯರು)	೨೦	೦.೨೦	೧೭	೦.೪೮
ವೈದ್ಯಕೀಯ ಮರುಪಾವತಿ	೨೬	೦.೪೦	೨೬	೦.೫೦
ತೊಂದರೆಯಲ್ಲಿರುವ ಮಾಡಿ ಸ್ನೇಹಕರಿಗೆ ತುರ್ತು ಧನಸಹಾಯ	೦೬	೦.೦೭	೦೬	೦.೦೬

ಸ್ನೇಹಕರಿಗೆ ತುರ್ತು ಧನಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದು, ಕೃಷಿ ಆಧಾರಿತ ಬಾಲಕರ ಬಾಲಮಂದಿರಗಳ ಪ್ರಗತಿ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದೂ, ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಮತ್ತು ಲಗೆ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗ್ಗೆ, ಜಾಗೃತಾ ಅಂದೋಳನದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು, ನೇತ್ರ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಶಿಬಿರಗಳೂ, ದಂತ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಶಿಬಿರಗಳು, ಪಲ್ನಾ ವ್ಯೋಮೀಯೋ ಶಿಬಿರಗಳೂ ಇವೇ ಮುಂತಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿ ಹೊಂದಿದೆ. ೧೯೯೮-೯೯ನೇ ಸಾಲನಲ್ಲಿ ಇದರ ಉಜಜನ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದರು. ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಂಡಿ, ಜಪುವಿಂಡಿ, ಬಾಗಲಕೋಟಿ, ಮುಧೋಳ ಹಾಗೂ ಸಿಂದಿಯಲ್ಲಾ ರೋಟರಿ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತವೆ.

* * *